



Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 5. dubna 2016
Čj. ČTÚ-26 642/2015-611

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písmene b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písmene b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/2/04.2016-6,

trh č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích¹ (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podniky s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie (dále jen „EU“) v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniku s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu následující subjekty podnikající v elektronických komunikacích:

O2 Czech Republic a.s., se sídlem Praha 4 - Michle, Za Brumlovkou 266/2, PSČ 14022, IČO: 60193336,

T-Mobile Czech Republic a.s., se sídlem Praha 4 - Chodov, Tomíčková 2144/1, PSČ 14800, IČO: 64949681,

Vodafone Czech Republic a.s., se sídlem Praha 5 - Stodůlky, náměstí Junkových 2808/2, PSČ 15500, IČO: 25788001;

Air Telecom a.s., se sídlem Praha 9 - Libeň, Českomoravská 2408/1a, PSČ 19000, IČO: 24262137.

¹ Dle opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly. Toto opatření obecné povahy je v souladu s Doporučením Komise Evropských společenství 2014/710/EU o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante.

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

(1) Úřad navrhuje uložit podnikům s významnou tržní silou podle článku 2 povinnosti podle § 51 odst. 5, písm. a), b), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona,
 - 1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 - 2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona,
 - 1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
 - 2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání.

Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.

- d) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

(2) Nad rámec povinností podle odstavce 1 Úřad navrhuje uložit společností O2 Czech Republic a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. podle § 51 odst. 5, písm. c) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy i povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby

- 1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
- 2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby;

Článek 4

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích. Relevantní trh je stanoven Opatřením obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, v souladu s Doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 9. října 2014 (2014/710/EU).

K provedení analýzy relevantního trhu Úřad přistoupil ve lhůtě podle § 51 odst. 3 Zákona a v souladu s ustanovením § 86b odst. 2 Zákona v návaznosti na provedenou dobrovolnou separaci společnosti O2 Czech Republic a.s., která byla jedním ze stanovených podniků s významnou tržní silou na tomto relevantním trhu na základě předcházející analýzy².

² Viz analýza trhu č. [A/7/12.2013-9](#) z 10. prosince 2013.

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1. Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu

a) s platnými právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací, kterými jsou:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 228/2012 Sb., o stanovení kritérií pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací (dále jen „Vyhláška“)
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Opatření“)

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („směrnice o univerzální službě“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („přístupová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise:

- Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady

2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací

- Doporučení Komise 2007/879/ES ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („Doporučení o relevantních trzích“)
- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylných k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406)(„Vysvětlující memorandum“)
- Rozhodnutí Komise 2007/176/ES ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, který nahrazuje všechny předchozí verze, ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy
- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 11. července 2002 (2002/C165/03)(„Pokyny Komise“)
- Doporučením Evropské komise č. 2010/572/EU o regulovaném přístupu k přístupovým sítím nové generace (NGA)
- Doporučením Evropské komise č. 2013/466/EU o konzistentních povinnostech nediskriminace a metodikách výpočtu nákladů s cílem podpořit hospodářskou soutěž a zlepšit podmínky pro investice do širokopásmového připojení („Doporučení o nediskriminaci“)

1.2. Test tří kritérií a další etapy analýzy relevantních trhů

Základní etapy analýzy relevantních trhů, uvedené v čl. 3 až 6 Opatření, jsou:

- test tří kritérií,
- definování relevantního trhu,
- vlastní analýza tržní situace na relevantním trhu,
- hodnocení významné tržní síly.

V případě, že Úřad na trhu identifikuje podnik/y se samostatnou nebo společnou významnou tržní silou, navrhne podle § 51 odst. 5, 7, 12 a 13 Zákona jednu nebo zároveň několik povinností (nápravná opatření), a to jako prevenci, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Cílem testu tří kritérií, jako první etapy analýzy trhu, je ověření, zda se jedná o relevantní trh s potenciální potřebou regulace ex ante. Takový trh musí splňovat současně následující tři kritéria (dále jen „test tří kritérií“):

- a) přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh. Tyto překážky mohou být strukturální, právní nebo regulační povahy,
- b) struktura trhu v přiměřeném časovém období nesměruje k účinné hospodářské soutěži,

- c) právo hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečně účinné při řešení selhání soutěže na příslušném trhu.

Pokud je splněn test tří kritérií, Úřad provede další etapy analýzy (viz výš). V opačném případě nelze trh považovat za relevantní, a Úřad nebude dále pokračovat dalšími etapami zkoumání trhu.

U trhů uvedených v čl. 2 Opatření Úřad tuto etapu analýzy neprovádí v souladu s bodem 2 Doporučení o relevantních trzích.

1.3. Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního/zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Při definování relevantního trhu, vlastní analýze tržní situace, hodnocení významné tržní síly a návrhu nápravných opatření postupuje podle následující metodiky. Při analýze relevantního trhu Úřad metodiku použije v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1. Definování relevantního trhu

Relevantním trhem je trh takových produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad vymezuje jednotlivé relevantní trhy pro účely regulace ex ante z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1. Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

2.1.1.1. Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky vypracuje Úřad seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a je možné je nahradit v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

- a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,

- b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),
- c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

2.1.1.2. Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílových služeb, tedy i takových služeb, které představují alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit nezávislost při tvorbě cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

- a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zkoumá zejména technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti „přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

- b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích, a těch, kteří mají potenciál se takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

- c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

- d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

2.1.1.3. Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5 – 10%), ale významné, trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní službu, místo aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu, a současně,
- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2. Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezení trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3. Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 roku až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2. Analýza tržní situace na relevantním trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou prokáže, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

- a) zda některé podniky na trhu takovou významnou tržní silou nedisponují,
- b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad, pokud zjistí na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, navrhne zrušení uložených povinností.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1. Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tj. pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1. Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,
- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter/váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, které vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům/skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,
- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technologická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC³ (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu), a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (a distribuce atd.) v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžitelům umožnit jednat nezávisle na provozovatelích působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potenciálními konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přináší provozovatelům, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů. To může soutěžitelům umožnit jednat nezávisle na provozovatelích, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

³ WACC (Weighted Average Cost of Capital) – vážený průměr nákladů na kapitál je ekonomická veličina představující průměrnou cenu (vyjádřenou v úrokové míře), kterou musí podnik platit za užití svého kapitálu. Váhami jsou podíly jednotlivých složek ve struktuře kapitálu podniku. Mezi základní složky patří vlastní kapitál (akcie), obligace a jiné dlouhodobé cizí zdroje.

Výhody, které úspory ze sortimentu přináší provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídicí vztahy poskytovatele/poskytovatelů působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) přístup zákazníků k informacím

Pokud má zákazník provést efektivní výběr mezi poskytovateli na trhu, potřebuje mít přístup k informacím, které mu umožňují srovnání mezi různými nabídkami poskytovatelů služeb. Obecně se má za to, že komplikované cenové struktury a různé bonusy a slevy struktur mohou omezit uživateli příležitosti pro efektivní výběr poskytovatele služeb a mohou přispět k posílení již tak dominantního postavení podniku/podniků na trhu.

b) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

c) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

d) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv a smluvních pokut za předčasné ukončení smlouvy).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,
- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nových účastníků trhu, i když může být způsobena i jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2. Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad může za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

Kritéria stanovení společné významné tržní síly

Úřad hodnotí kritéria podle Vyhlášky č. 228/2012 Sb., dále aplikuje kritéria používaná v soutěžním právu, tzv. kritéria „Air Tours“ a rovněž bere v potaz i další faktory, jejichž použití je při prokazování významné společné tržní síly relevantní. Kritéria uvedená ve Vyhlášce jsou obsažena v analýze, kterou Úřad provádí k ověření splnění kritérií „Airtours“. Úřad bude pro větší přehlednost nejprve analyzovat splnění kritérií „Airtours“ a následně posoudí dílčí kritéria podle Vyhlášky.

Kritéria „Airtours“

Kritéria existence společné významné tržní síly v případě soutěžitelů, mezi kterými neexistují strukturální nebo obdobné vazby, popsal Tribunál Evropské unie v rozhodnutí Airtours (T-342/99) a jsou základem pro soutěžní právo:

- a) trh musí být dostatečně transparentní, aby každý člen oligopolu mohl dostatečně přesně a rychle zjistit soutěžní chování ostatních členů;
- b) stav tacitní koordinace musí být udržitelný v čase, musí tedy existovat možnost odvetných opatření, kterými může být odchylka od společné strategie potrestána tak, že se stane nevýhodnou;
- c) předvídatelná reakce mimostojících soutěžitelů a spotřebitelů nesmí být schopna ohrozit výsledky společného postupu.

Tyto podmínky ovšem musejí být chápány ve vzájemném kontextu a zároveň v kontextu trhu a chování, které je posuzováno. Na to správně upozornil Soudní dvůr Evropské unie ve věci Impala (C- 413/06 P)⁴.

Kritéria podle Vyhlášky

Při posuzování existence společné významné tržní síly Úřad dále dle vyhlášky č. 228/2012 Sb. posuzuje následující kritéria.

a. Malá pružnost poptávky: čím nižší je elasticita poptávky, tím méně mohou reagovat spotřebitelé na zvýšení ceny nad konkurenční úroveň snížením poptávaného množství, a tím větší může být zisk oligopolistů z tacitní koluze. Zároveň platí, že čím nižší elasticita, tím nižší je motivace oligopolních soutěžitelů k porušení oligopolu například cenovou válkou, protože v neelastické oblasti poptávkové křivky zvýšení objemu způsobené snížením ceny nenahradí ušlé výnosy způsobené snížením ceny. Míra elasticity je nepřímo úměrná potřebě účinnosti odstrašujících mechanismů pro úspěšný rozvoj tiché koluze: je-li poptávka neelastická, mají oligopolisté malou motivaci k odklonu od koluzního chování, a není proto třeba, aby byla „disciplína“ tiché koluze udržována silnými odstrašujícími mechanismy. Je-li elasticita vysoká, je tomu naopak.

b. Podobné tržní podíly: mají-li soutěžitelé podobné podíly, dochází na trhu k rovnováze tržní síly, kdy každý ze soutěžitelů musí počítat s tím, že se v případě nepřátelského (individualistického) chování dočká od ostatních soutěžitelů stejně silné reakce.

c. Velké právní nebo ekonomické překážky pro vstup na trh: je-li na trhu realizována monopolní renta, zvyšuje to atraktivitu trhu pro potenciální nově přichozí soutěžitele; takoví noví soutěžitelé, přilákaní vysokou ziskovostí trhu, zvyšují míru soutěže na trhu a snižují jeho výnosnost; čím jsou tedy překážky vstupu nižší, tím větším soutěžním tlakem působí potenciální konkurenti, kteří mohou svým vstupem zhatit zamýšlený účinek tacitní koluze.

d. Vertikální integrace se společným odmítáním dodávek: pokud oligopolní soutěžitelé společně disponují významnou tržní silou na vertikálně nadřazeném trhu, mohou omezit či vyloučit účast třetích soutěžitelů na trhu vertikálně podřazeném tím, že odmítnou nebo ztíží takovým třetím soutěžitelům přístup k potřebným vstupům; tím mohou vyloučit nebo omezit nebezpečí účinné konkurence na takovém vertikálně podřazeném trhu, jež by zhatila

⁴ Viz odst. 121 až 126 tohoto judikátu.

účinek tacitní koluze. Společné odmítání dodávek zároveň ukazuje na paralelismus chování, který je jedním z projevů tacitní koluze.

e. Nedostatečná kupní síla na straně poptávky: čím je poptávková strana trhu méně koncentrovaná, tím menší je pravděpodobnost reakce odběratelů, která by mohla zhatit účinek tacitní koluze. Tím složitější je zároveň pro jednotlivé členy oligopolu skrytě se odklonit od společné strategie (např. formou tajných slev). Úřad v tomto ohledu posuzuje jednak míru koncentrace poptávkové strany trhu, jednak zjišťuje další aspekty ovlivňující kupní sílu odběratelů, zejména existenci překážek změny dodavatele.

f. Nedostatečná potenciální konkurence: viz bod c.

Další zohledňované skutečnosti

Úřad posuzuje i další faktory, jako například již zmíněnou transparentnost trhu a možnost odvetné reakce každého ze členů oligopolu.

Úřad také zkoumá skutečnou míru soutěže na analyzovaném trhu. Pokud totiž Úřad shledá, že trh ve skutečnosti není efektivně konkurenční, může tím mít bez dalšího za prokázané, že na něm existuje podnik nebo podniky s významnou tržní silou. Ačkoliv je přitom prováděná analýza analýzou prospektivní, může Úřad přihlížet i k historickému vývoji analyzovaného trhu, neboť nelze-li v budoucí době pokryté analýzou očekávat relevantní změnu soutěžních podmínek, je možné předvídat, že trh bude fungovat stejně, jako dosud. Byly-li tedy na trhu projevy tacitní koluze pozorovány v nedávné minulosti, plyne z toho, že lze důvodně předpokládat, že bez relevantní změny soutěžních podmínek na trhu dojde k tacitní koluzi i v budoucnosti, a že tedy na trhu působí podniky s významnou tržní silou. Při zkoumání skutečné míry soutěže na trhu Úřad zkoumá zejména:

- a) Vývoj tržních podílů: dlouhodobá stabilita tržních podílů je indicií nedostatečné soutěže na trhu.
- b) Míru ziskovosti: vysoká ziskovost ukazuje na realizaci monopolní renty, a tedy na nedostatečnou cenovou soutěž na trhu.
- c) Existenci cenových rozdílů: daří-li se soutěžitelům uplatňovat v dlouhodobém časovém horizontu různé ceny pro různé odběratele, které nejsou odůvodněny legitimními důvody (objektivním ospravedlněním), může to ukazovat na nedostatečnou soutěž na trhu.
- d) Úroveň poptávky: je-li pozorována nízká úroveň poptávky, ukazuje to, že panující cena neodpovídá soutěžnímu ekvilibriu trhu.
- e) Míru inovace: nevyžívají-li soutěžitelé v plné míře možností inovace, ukazuje to na nedostatečně soutěžní prostředí na trhu.

Při zkoumání existence společné významné tržní síly Úřad nejprve zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro rozvoj tacitní koluze na relevantním trhu. Pokud zjistí, že tomu tak je, bude to dostatečným základem pro to, aby stanovil podniky disponující společnou významnou tržní silou. Dále Úřad pro úplnost a kontrolu správnosti této analýzy ještě prověří výhodnost koluzního chování ekonometrickou analýzou (viz příloha) a prozkoumá, zda jsou projevy tacitní koluze patrné na dosavadním vývoji trhu. V časovém horizontu dané analýzy posoudí faktory, které by mohly ovlivnit vývoj trhu.

2.2.1.3. Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3. Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13a Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad je oprávněn navrhnout podle Zákona pro podnik s významnou tržní silou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

- a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- f) související s regulací cen podle § 56 až § 58 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice,
- g) funkční separace podle § 86a Zákona a čl. 13a Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

V případě, že Úřad na základě analýzy relevantního trhu dojde k závěru, že uložením výše uvedených povinností by nebylo dosaženo účinné hospodářské soutěže a že zároveň přetrvávají významné problémy či tržní selhání v souvislosti s poskytováním služeb přístupu nebo propojení na velkoobchodním trhu, může jako mimořádné opatření Úřad uložit podniku s významnou tržní silou, který je vertikálně integrován, povinnost funkční separace podle § 86a.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložením výše uvedených povinností nebude sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

- a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,
- b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,
- c) účtování neúměrně vysokých cen,
- d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zakazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropské unie a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt/subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích

1. Úvod

Poslední opatření obecné povahy, analýza trhu č. A/7/12.2013-9, trh č. 7 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích⁵, nabylo účinnosti dne 27. prosince 2013.

Na základě opatření obecné povahy, analýza trhu č. A/7/12.2013-9, Úřad stanovil podnikem s významnou tržní silou společností: Telefónica Czech Republic, a.s. (nyní O2), T-Mobile Czech Republic a.s., Vodafone Czech Republic a.s. a Air Telecom a.s.

Všem stanoveným podnikům s významnou tržní silou Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil soubor povinností podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f) Zákona, tedy včetně povinností souvisejících s regulací cen. Těmito společnostem Úřad uložil povinnost související s regulací cen, a to sjednávat ceny za propojení v jejich telefonních sítích tak, aby nebyly překročeny Úřadem stanovené maximální ceny.

Společnostem Telefónica Czech Republic, a.s. (nyní O2), T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil dále také povinnost podle § 51 odst. 5 písm. c) Zákona. Tato povinnost ukládala výše zmíněným společnostem vedení oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování, a aby byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Úřad přistoupil k nové analýze tohoto trhu před uplynutím období 2 let, na které byla předchozí analýza vymezena, a to z důvodu provedení dobrovolné separace největšího operátora na přístupových trzích. V návaznosti na tuto separaci, o níž Úřad pojednává níže, pak v souladu s § 86b odst. 2 Zákona přistoupil ke zmíněnému předčasnému provedení této analýzy relevantního trhu.

Akvizice a dobrovolná separace

V závěru roku 2013 a na počátku roku 2014 došlo k významné akvizici, která se týkala subjektu poskytujícímu služby na trhu terminace hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích. Jednalo se o prodej společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (dále jen „Telefónica“) investiční skupině PPF.

⁵ Podle [OOP/1/02/2008-2](#) ve znění [OOP/1/04.2012-4](#)

Dne 5. listopadu 2013 bylo oznámeno, že mateřská společnost tuzemského mobilního síťového operátora Telefónica, španělská Telefónica S.A., se dohodla na prodeji majoritního podílu ve společnosti Telefónica finanční skupině PPF. Hodnota transakce za majetkový podíl 65,9 %, který zahrnuje i 100% podíl v dceřiné společnosti Telefónica Slovakia, byla stanovena ve výši 2,467 mld. EUR (63,6 mld. Kč).

Novým vlastníkem se stala společnost PPF Arena 2 B.V., která je ze 100 % ovládána skupinou PPF. Skupina PPF patří k významným investorům do řady odvětví, a to od bankovníctví a finančních služeb přes pojišťovnictví, nemovitosti, oblast energetiky a těžbu nerostů, zemědělství, maloobchodní služby až po biotechnologie. Působnost skupiny PPF sahá ze střední a východní Evropy přes Rusko až do Asie. Skupina je na trhu cca 20 let a vlastní aktiva ve výši zhruba 22,113 mld. EUR (k 30. červnu 2013).

Dokončení transakce bylo podmíněno souhlasem Evropské komise s nabytím kontroly nad společností Telefónica ze strany PPF. Ke schválení transakce Evropskou komisí došlo dne 15. ledna 2014⁶. S účinností k 21. červnu 2014 nový vlastník rozhodl o přejmenování společnosti na O2 Czech Republic a.s. (dále jen „O2“).

Ve druhé polovině roku 2014 informovali zástupci společnosti O2 Úřad, že je zvažováno vyčlenění telekomunikační infrastruktury do samostatné firmy, která by poskytovala velkoobchodní služby jak pro maloobchodní část stávající O2, tak i pro další operátory na trhu. Úřad byl následně o záměru rozdělit společnost O2 podrobněji informován v říjnu 2014. Dne 1. června 2015 byla dovršena dobrovolná separace, v rámci které vznikla odštěpením od společnosti O2 společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (dále jen „CETIN“), na kterou bylo převedeno vlastnictví datových center, pevné veřejné komunikační sítě a fyzické infrastruktury veřejné mobilní komunikační sítě, jakožto anténní stožáry, přenosové systémy vč. přiřazených prostředků, vyjma mobilních ústředen. Kmitočtové příděly v pásmech 450, 800, 900, 1800, 2100 a 2600 MHz pro provozování mobilních sítí a z nich vyplývající individuální oprávnění nadále zůstala v užívání společnosti O2. Vzhledem k tomu, že výše uvedené kmitočtové příděly a mobilní ústředny zůstávají nadále ve vlastnictví společnosti O2, je provozovatelem veřejné mobilní komunikační sítě stále společnost O2. Společnost O2 i nadále působí na velkoobchodním trhu terminace v mobilní síti a nadále uzavírá smlouvy o propojení mobilní sítě s ostatními velkoobchodními partnery.

V závěru roku 2014 došlo k odkupu dalších podílů menšinových akcionářů, PPF tak koncem roku 2014 vlastnila cca 83 % akcií společnosti O2. V průběhu roku 2015 se pak majetkový podíl PPF ve společnosti O2 dále navýšil až na takřka 85 % a podíl PPF ve společnosti CETIN přesáhl v srpnu 2015 90 %.

Prodej společnosti O2 (resp. dříve Telefónica) investiční skupině PPF ani následná dobrovolná separace nemá podle Úřadu vliv ani na vymezení relevantního trhu, kterým i nadále zůstává terminace v síti individuálních operátorů, ani na změnu struktury trhu, co do počtu působících operátorů, změny tržních podílů na celkovém objemu terminovaných minut či změny tržních podílů na terminaci v sítích jednotlivých operátorů.

Společnost O2 s výjimkou mobilních ústředen přestala vlastnit fyzickou infrastrukturu mobilní veřejné komunikační sítě. Správa této sítě přešla nově na společnost CETIN, která na bázi smluvního vztahu pro společnost O2 zajišťuje kapacitu mobilní sítě a technickou realizaci doručení volání v přístupové části mobilní sítě. Společnost O2 nicméně dále disponuje frekvenčními příděly, a je proto nadále provozovatelem mobilní sítě. Jedná se o komerční dodavatelskou smlouvu mezi společnostmi CETIN a O2, která nevychází ze žádné referenční nabídky, a předmětem smlouvy je tzv. „outsourcing“ sítě. Společnost CETIN pak deklarovala⁷ ochotu obdobné služby nabízet i dalším operátorům, budou-li vlastnit příslušné kmitočtové spektrum (a případně mobilní ústředny, které by však mohla zřídít a provozovat společnost CETIN). Potenciálně by tak služby společnosti CETIN mohli využívat i ostatní dva mobilní síťoví operátoři či noví operátoři, kteří by na základě výsledků některé budoucí aukce kmitočtu

⁶ Viz [zde](#) zveřejnění informace v Úředním věstníku Evropské unie ze dne 25. ledna 2014.

⁷ Při jednáních s Úřadem.

chystali vstup na tuzemský trh mobilních služeb. Tím by však nebyl ovlivněn charakter služby terminace v mobilních sítích, spočívající ve 100% tržním podílu každého operátora při terminaci volání svým účastníkům.

Cílem analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a následné posouzení, zda trh je efektivně konkurenční, návrh případného stanovení podniku s významnou tržní silou a návrh případného uložení povinností podle Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektům s významnou tržní silou podle Zákona, Vyhlášky, Opatření a v souladu s Metodikou uvedenou v části B.

Úřad pro provedení analýzy relevantního trhu a zajištění dostatečných informací využil systém Elektronického sběru dat (dostupný na adrese <https://monitoringtrhu.ctu.cz>). Jedná se o elektronický přenos dat zabezpečeným protokolem prostřednictvím webové aplikace a v ní připravených formulářů. Povinnost odevzdávat tyto formuláře Českému telekomunikačnímu úřadu elektronicky mají podnikatelé v elektronických komunikacích podle § 115 Zákona.

Úřad zpracoval analýzu na základě dat předložených operátory působícími na vymezeném trhu v rámci pravidelného sběru dat. Tato data Úřad považuje za dostatečná pro provedení analýzy relevantního trhu ukončení volání v jednotlivých mobilních sítích.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definoval trh věcně, územně a časově,
- analyzoval trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnotil stávající regulační opatření,
- navrhl uplatnění přiměřených nápravných opatření.

V souladu s § 130 a § 131 Zákona Úřad návrh analýzy konzultuje s dotčenými subjekty, Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a Evropskou komisí.

2. Definování relevantního trhu

2.1 Věcné vymezení

Relevantní trh je v souladu s Opatřením definován jako trh ukončení hlasového volání v jednotlivých veřejných mobilních sítích.

Trh zahrnuje tu část přenosu hlasového volání, která je vymezena ústřednou, na které je možno poskytovat propojení do jednotlivých veřejných mobilních sítí, a koncovým bodem veřejné mobilní telefonní sítě.

Veřejnou mobilní telefonní sítí se pro účely tohoto vymezení rozumí taková komunikační síť, která v koncovém bodě této sítě umožňuje poskytovat mobilní veřejně dostupnou telefonní službu. Za mobilní veřejně dostupnou telefonní službu se považuje taková služba, která je poskytována za pohybu, bez přerušování komunikace (umožňující tzv. handover mezi jednotlivými základnovými stanicemi dané veřejné mobilní telefonní sítě).

V souladu s definicí tohoto relevantního trhu je za ukončení hlasového volání považován pouze případ, kdy se jedná o veřejně dostupnou telefonní službu (dále jen „VDTS“). Za veřejně dostupnou telefonní službu Úřad považuje takovou službu, která umožňuje přímo nebo nepřímo uskutečňovat národní nebo mezinárodní volání. VDTS musí dle § 33 odst. 1

Zákona umožňovat volání na čísla tísňového volání a poskytování aktuálních účastnických informací pro lokalizaci, popřípadě identifikaci volajícího při volání na čísla tísňového volání.

Jedná se tedy o relevantní trh elektronických komunikací pro podnikatele zajišťující veřejné mobilní telefonní sítě na základě oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, zejména prostřednictvím technologií GSM, UMTS, CDMA a LTE, a poskytující na nich veřejně dostupnou mobilní telefonní službu koncovým uživatelům. Přenos volání je realizován prostřednictvím mobilní přístupové sítě využívající rádiové kmitočty, přidělené podle Plánu využití rádiového spektra na základě použité technologie⁸.

Úřad do věcného vymezení trhu zahrnul jak služby mobilní terminace (ukončení volání) poskytované na velkoobchodní úrovni třetím stranám, to jest terminaci v rámci národního propojení sítí a terminaci příchozího mezinárodního provozu (tj. mezinárodní terminaci předávanou v bodech propojení na území České republiky), tak rovněž i terminaci v rámci vlastní sítě (samozásobení).

Na základě výše uvedeného Úřad identifikoval níže uvedené subjekty, které působí na velkoobchodním trhu mobilní terminace:

Tab. č. 1: Seznam operátorů, kteří byli zařazeni na relevantní trh

| |
|--------------------------------------|
| Air Telecom a.s. ⁹ |
| O2 Czech Republic a.s. ¹⁰ |
| T-Mobile Czech Republic a.s. |
| Vodafone Czech Republic a.s. |

V tabulce uvedení provozovatelé sítí jsou shodní s poskytovateli velkoobchodních služeb terminace poskytovaných prostřednictvím těchto sítí. Jedná se o společnosti O2, T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“) a Vodafone Czech Republic a.s. (dále jen „Vodafone“), kteří provozují sítě GSM, UMTS a LTE, a také společnost Air Telecom a.s. (dále jen „Air Telecom“), která provozuje síť CDMA.

Pokrytí sítěmi GSM dosahuje u operátorů disponujících touto sítí více než 95 % území a je dostupné téměř pro všechny obyvatele ČR, konkrétně pro více než 99,8 %¹¹. K zásadnímu rozvoji sítí UMTS došlo v letech 2009 - 2012. Dle dat předaných provozovateli mobilních sítí pokrývaly sítě UMTS k 12. 5. 2015¹² 68,6 až 83,5 % obyvatelstva a 20,7 až 43,9 % území. Z dostupných dat a jejich vývoje v čase je patrné, že sítě UMTS v budoucnu nedosáhnou obdobného pokrytí jako sítě GSM, a to zejména s ohledem na výstavbu a rozvoj sítí LTE, který v ČR započal v roce 2012. Významnější rozvoj sítí LTE však nastal až v průběhu roku 2014, po ukončení aukce, která byla součástí výběrového řízení na kmitočty v pásmech 800, 1800 a 2600 MHz¹³.

Sítě LTE jsou dle své původní specifikace navrženy pro vysokorychlostní přenos dat na základě IP technologie. V současné době komerčně provozované sítě LTE v ČR nabízejí většinou jen vysokorychlostní přenos dat (přístup k síti Internet).

⁸ Viz <http://www.ctu.cz/predpisy-a-opatreni/plan-vyuziti-radioveho-spektra.html>

⁹ Air Telecom a.s. je právní nástupce společnosti MobilKom, a.s.

¹⁰ Dříve Telefónica Czech Republic, a.s.

¹¹ Údaje jsou platné k 31. 12. 2014 a vycházejí z dat předávaných Úřadu jednotlivými mobilními operátory.

¹² Dle výpočtů Úřadu. Dostupné na <http://lte.ctu.cz/pokryti>.

¹³ Aukce skončila dne 19. prosince 2013.

Službu VoLTE, poskytovanou na LTE sítích, kde je nastavena priorita pro přenos hlasových volání Úřad zahrnul do věcného vymezení trhu. Prostřednictvím VoLTE je poskytována služba srovnatelná s telefonními službami poskytovanými na mobilních sítích předchozích generací. Službu VoLTE chápe Úřad jako kontinuální pokračování technologického vývoje sítí a služeb (zde VDTS) a nikoli jako možný substitut.

První komerční provoz hlasové služby v LTE síti – tzv. VoLTE (Voice over LTE) zahájila společnost T-Mobile v květnu 2015.

Úřad je proto názoru, že hlasové služby budou nadále po dobu účinnosti analýzy převážně poskytovány prostřednictvím současných technologií GSM a UMTS.

Z pohledu účastníka neexistují na trhu oddělené nabídky služeb volání pro jednotlivé sítě GSM a UMTS (případně LTE). Operátoři využívají sítě pro poskytování služeb „souběžně“ a tyto sítě jsou tak do určité míry vzájemně zastupitelné při poskytování služeb.

Služby mobilního volání poskytované prostřednictvím sítě CDMA (CDMA2000 1xRTT:S-2000) poskytuje pouze společnost Air Telecom. Princip poskytovaných hlasových služeb v mobilní síti na uvedené technologii je obdobný s poskytováním hlasových služeb v sítích GSM. Jedná se o rádiové terminály, které přenášejí hlas a SMS prostřednictvím rádiového spoje k nejbližší základnové stanici, odkud jsou dále distribuovány do terminační sítě. Využití těchto služeb je však podmíněno používáním specifického koncového zařízení (terminálu, mobilního telefonu), který nelze použít v mobilních sítích GSM, UMTS nebo LTE.

Vzhledem k tomu, že v současnosti na mobilním trhu existuje značné množství virtuálních operátorů a v časovém vymezení analýzy relevantního trhu nelze vyloučit vstup dalších, Úřad se dále zabýval tím, zda a v jakém případě virtuálního operátora zařadit na relevantní trh. Jako mobilní virtuální operátoři (MVNO – Mobile Virtual Network Operator) jsou označovány společnosti poskytující mobilní služby koncovým účastníkům, které nedisponují vlastní rádiovou přístupovou sítí (resp. nemají vlastní přiděl rádiových kmitočtů pro vybudování rádiové přístupové sítě). MVNO kupují přístup do mobilních sítí a služby od mobilních operátorů (MNOs – Mobile Network Operators), kteří disponují vlastní mobilní sítí, a to buď přímo, nebo zprostředkovaně prostřednictvím tzv. MVNE (Mobile Virtual Network Enabler)¹⁴.

Mobilní virtuální operátor působí z hlediska praktické implementace na konkrétním trhu vždy na základě unikátního řešení. Z tohoto pohledu tedy neexistuje žádný standardizovaný koncept, kterého by se subjekty vstupující na mobilní trh měly držet. Každý MVNO se liší mírou závislosti na poskytovateli infrastruktury a spektrem služeb, které nabízí pod vlastním jménem.

V případě mobilních virtuálních operátorů (MVNO) je nutné vycházet z konkrétní situace, zda tento operátor samostatně hlasová volání terminuje. Plnohodnotný MVNO využívající pouze rádiovou část hostitelského mobilního operátora zpravidla pro účely originace, který bude hlasová volání terminovat prostřednictvím vlastní infrastruktury, bude považován za součást trhu. Virtuální operátor na úrovni přeprodejce služeb terminuje prostřednictvím hostitelské sítě, a z tohoto důvodu tyto operátoři nejsou do relevantního trhu zařazeni. V době zpracování analýzy na trhu nebyl identifikován MVNO/MVNE, který by poskytoval službu terminace v mobilní síti. Úřad v současné době nemá ani informace o zamýšleném vstupu MVNO/MVNE, který by poskytoval službu terminace v mobilní síti, na trh.

Z věcného vymezení trhu jsou vyloučeny služby poskytované v pevném místě, které jsou předmětem věcného vymezení relevantních trhů služeb poskytovaných v pevném

¹⁴ MVNE je subjekt nabízející výhradně velkoobchodní služby dalším operátorům (ve formě MVNO či značkových přeprodejců), tzn. bez vlastních účastnických smluv. Disponuje některými prvky mobilní sítě, nikoliv však mobilní přístupovou sítí (RAN).

místě. Jedná se o případy, kdy je koncovému uživateli poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb např. technickým nebo technologickým řešením koncového bodu nebo přístupové sítě a prostřednictvím mobilní sítě je tak poskytována VDTS v pevném místě. (Jedná se např. o služby poskytované v pevném místě prostřednictvím pevného připojení pobočkové ústředny (PABX) k ústředně veřejné mobilní telefonní sítě nebo o služby s omezeným rozsahem kolem koncového bodu, kdy je rozsah vymezen pokrytím jediného přístupového bodu (hotspot nebo BTS – tzv. femto-buňky)).

Služba ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních sítích poskytovaná na velkoobchodní úrovni zahrnuje ukončení volání (terminaci) na telefonní čísla v jednotlivých mobilních sítích (vymezená ve vyhlášce o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací¹⁵ vydané k provedení § 29 odst. 4 Zákona), která se skládají z přístupového kódu veřejné mobilní telefonní sítě a doplňkových číslic. Součástí trhu nejsou volání na čísla s přístupovými kódy ke službám elektronických komunikací, na kterých jsou dále poskytovány služby obsahu, a dále volání na telefonní čísla, která se skládají z přístupového kódu k virtuálním neveřejným telefonním sítím (VPN) a doplňkových číslic.

Hodnocení zastupitelnosti

Úřad zkoumal dané vymezení trhu z hlediska možných substitutů na straně poptávky a nabídky a konstatoval, že nenalezl substitut k ukončení hlasového volání (terminaci) v jednotlivých veřejných mobilních sítích, jak vyplývá z podstaty trhu ukončení volání.

Stávající technické řešení neumožňuje volajícímu volbu doručení volání, tj. doručení hlasového volání do jiné sítě než je síť operátora, v níž je číslo volaného umístěno. Technické řešení sítě a koncová zařízení umožňují pouze směrování doručení hovoru na koncový bod sítě v pevném místě nebo koncový bod veřejné mobilní telefonní sítě, a to podle dočasného výběru volaného. Takovéto služby jsou nabízeny výhradně na maloobchodní úrovni poskytovatele obou služeb jako doplňkové. Využití těchto služeb nemá vliv na velkoobchodní prodej služeb ukončení hlasového volání v jednotlivých veřejných mobilních sítích.

Vzhledem k masovému poskytování služby SMS zpráv v mobilních sítích, rozvoji širokopásmového přístupu k síti Internet v mobilních sítích, technickým zdokonalením hlasových volání prostřednictvím IP protokolu a rozšíření bezdrátových sítí v České republice Úřad zvažoval jako možné substituty k ukončení hlasového volání v jednotlivých veřejných mobilních sítích: a) ukončení SMS zpráv v jednotlivých veřejných mobilních sítích, b) ukončení volání v jednotlivých veřejných datových mobilních sítích a c) ukončení volání prostřednictvím IP protokolu v jednotlivých veřejných bezdrátových sítích (Wi-Fi, WiMax):

Úřad vyhodnotil zastupitelnost i pro bezdrátové sítě, které by teoreticky při vhodném nastavení mohli zajistit mobilitu účastníků a zajistit tak služby srovnatelné se službami mobilními.

a) ukončení SMS zpráv v jednotlivých veřejných mobilních sítích

Úřad v souladu s Vysvětlujícím memorandem¹⁶ předpokládá, že pro koncového uživatele by SMS zpráva mohla představovat neplnohodnotnou náhradu za hlasová volání. Z technologického hlediska je důležitá skutečnost, že hlasová a SMS komunikace využívají

¹⁵ Vyhláška ze dne 25. února 2011, kterou se mění vyhláška č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylných k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406)

jiné technologické zázemí. Přenosu hlasu je separátně vyhrazen hovorový kanál a pro přenos SMS je využita signalizační síť. U SMS zpráv tak může docházet ke zpoždění doručování SMS zpráv s ohledem na okamžitou přenosovou kapacitu signalizační sítě. Přenos hlasu je poskytován v reálném čase. Z výše uvedeného vyplývá, že SMS komunikace není plnohodnotnou náhradou volání v rámci VDTS.

Úřad proto zastává názor, že ukončení SMS zpráv v jednotlivých mobilních sítích není substitutem k ukončení hlasového volání v těchto sítích.

b) ukončení hlasových volání (terminace) v jednotlivých veřejných datových mobilních sítích (prostřednictvím aplikací – OTT služby)

Úřad, jak již v úvodu kapitoly 2.1 Věcné vymezení uvedl, zahrnuje do věcného vymezení tohoto relevantního trhu pouze služby splňující znaky VDTS, tedy služby splňující zejména podmínku umožnit volání na čísla tísňového volání dle § 33 odst. 1 Zákona.

Dále se Úřad zabýval i dalšími hlasovými službami poskytovanými prostřednictvím veřejných datových mobilních sítí (prostřednictvím veřejné sítě internet – tzv. OTT služby¹⁷), které však nesplňují znaky VDTS. V tomto případě se jedná o služby volání prostřednictvím aplikací, jako jsou např. Skype, MSN, Yahoo a další. Vzhledem k tomu, že tyto aplikace nejsou schopny zabezpečit plně vlastnosti VDTS (např. přesnou identifikaci a polohu volajícího zákazníka na čísla tísňového volání), nelze je považovat za plnohodnotné substituty. Úřad předpokládá, že postupně poroste význam těchto aplikací při uspokojování potřeb hlasové komunikace mezi uživateli a tedy i vliv, který tyto aplikace budou vyvíjet na VDTS. V současné době však regulační orgány v rámci EU, jakož i Evropská komise, řeší metodický přístup ke službám OTT jako takovým, a k možnosti sbírat o těchto službách data. Z výše uvedených důvodů Úřad tyto služby nezařazuje do věcného vymezení trhu.

U některých aplikací může být nabídka rozšířena o volání na čísla účastníků VDTS, v tomto případě jsou tato volání předávána a jsou dále zpracovávána poskytovateli VDTS jako klasická volání, která jsou pak nositeli identifikačního čísla z přidělu tohoto poskytovatele VDTS. V tomto případě musí existovat dohoda mezi poskytovatelem aplikace na síti internet a poskytovatelem služeb elektronických komunikací. Takováto volání jsou pak součástí vykazovaných údajů o poskytování služeb elektronických komunikací, a tedy i součástí předmětného velkoobchodního trhu ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích.

Na základě výše uvedeného Úřad nepovažuje ty OTT služby, které nesplňují znaky VDTS v současnosti za (plnohodnotný) substitut k veřejně dostupným telefonním službám, a tím tedy ani ke službám ukončení hlasového volání (terminaci) v jednotlivých veřejných mobilních sítích. Úřad tak tyto služby nezařazuje do věcného vymezení relevantního trhu.

c) ukončení hlasových volání (terminace) prostřednictvím IP protokolu v jednotlivých veřejných bezdrátových sítích (Wi-Fi, WiMax)

Úřad zvažoval, zda by ukončení hlasových volání v ostatních bezdrátových sítích mohlo být ze strany nabídky substitutem k ukončení hlasových volání v jednotlivých mobilních sítích. To je, zda by služby poskytované na jiných technologiích bezdrátových sítí (vyjma na trh zařazených technologií GSM, UMTS, CDMA a LTE), u nichž lze předpokládat „mobilitu“, zejména pak sítě zajišťované technologií Wi-Fi a WiMax, mohly být považovány za substitut

¹⁷ OTT služby nejsou nikde definovány a nemají žádný právní status. Obecně však OTT služba lze definovat jako obsah, služba nebo aplikace, která je poskytována koncovému uživateli přes veřejný internet. Jedná se například o hlasové služby, posílání zpráv nebo video konference prostřednictvím aplikací (např. Skype, MSN, WhatsApp, Viber apod.), ale i netelekomunikační služby (např. Spotify, Netflix, Airbnb nebo Uber).

k ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích, a to především z hlediska předávání hovoru při pohybu účastníka. Ze zkoumání byly vzhledem k jiné funkcionalitě poskytování hlasových služeb (nelze současně přijímat a vysílat) vyloučeny trunkové sítě.

V současné době provozované sítě Wi-Fi v České republice, a to i mobilními operátory, jsou poskytovány jako substitut ke klasickým fixním sítím (xDSL, optika, kabel) umožňujícím pevné připojení v daném místě (oblasti, domě), jehož ohraničení je dáno výkonem vysílače.

I když sítě Wi-Fi mají v České republice sice téměř celoplošné pokrytí, toto pokrytí je tvořeno velkým množstvím operátorů s lokální či regionální působností, jejichž sítě jsou na různé technické úrovni a s různým počtem koncových účastníků trvalého nebo i dočasného charakteru. Těmito sítěmi tak není vybudováno souvislé celostátní pokrytí a nelze tak při hovoru zabezpečit předávání (tzv. handover) při pohybu účastníka mezi jednotlivými oblastmi (vysílači). Současný stav ani předpokládaný rozvoj v období dalších tří let dle názoru Úřadu neumožní zajištění služeb pro koncového uživatele v porovnatelném rozsahu a kvalitě s mobilními sítěmi s celoplošným pokrytím.

V tomto kontextu se Úřad staví i ke službě Wi-Free nabízené společností UPC Česká republika, s.r.o. (dále jen „UPC“), která sice umožní připojení v daném místě, kde je disponibilní aktivní Wi-Fi kabelový modem, nikoli však handover. Dle operátora je služba určena zákazníkům UPC, kteří umožní sdílet svůj Wi-Fi kabelový modem i ostatním uživatelům služeb UPC přístupu k síti Internet. V tomto případě má uživatel služeb Wi-Free k dispozici velké množství „ostrůvků“ s jednotlivým připojením k Internetu. Služba je poskytována pouze v lokalitách, kde jsou disponibilní kabelové sítě tohoto operátora, což nepředstavuje celoplošné pokrytí.

Úřad proto zastává názor, že ukončení hlasových volání v jednotlivých veřejných bezdrátových sítích Wi-Fi a Wi-Max v České republice není substitutem k ukončení hlasového volání (terminaci) v jednotlivých veřejných mobilních sítích. Úřad však bude rozvoj těchto sítí a služeb nadále sledovat a v případě odůvodněné změny na trhu svůj závěr přehodnotí.

2.2 Územní vymezení

Na mobilním trhu v současné době působí 4 podnikatelské subjekty, které provozují veřejné mobilní sítě. Pokrytí jednotlivými sítěmi dosahuje hodnot uvedených níže v Tab. č. 2 a Tab. č. 3.

Tab. č. 2: Pokrytí území České republiky mobilními sítěmi GSM, UMTS¹⁸ a CDMA k 31. 12. 2014

| | | síť GSM | síť UMTS | síť CDMA |
|------------------------------|----------------------|---------|----------|----------|
| O2 Czech Republic a.s. | pokrytí území | 98,00% | 43,80% | 85,00% |
| | pokrytí obyvatelstva | 99,60% | 83,50% | 92,00% |
| T-Mobile Czech Republic a.s. | pokrytí území | 97,04% | 43,90% | - |
| | pokrytí obyvatelstva | 99,80% | 83,50% | - |
| Vodafone Czech Republic a.s. | pokrytí území | 95,00% | 20,70% | - |
| | pokrytí obyvatelstva | 99,00% | 68,60% | - |
| Air Telecom, a.s. | pokrytí území | - | - | 77,90% |
| | pokrytí obyvatelstva | - | - | 88,10% |

Zdroj: Elektronický sběr dat (ESD) Úřadu pro údaje o sítích GSM a CDMA a webové stránky Úřadu pro údaje o sítích UMTS a LTE (dostupné na: <http://lte.ctu.cz/pokryti>)

O2 – síť CDMA není využívána pro poskytování veřejně dostupné telefonní služby

Tab. č. 3: Pokrytí území České republiky mobilními sítěmi LTE v jednotlivých pásmech k 19. 6. 2015

| | | síť LTE | | | | |
|------------------------------|----------------------|---------|---------|----------|----------|----------|
| | | 800 MHz | 900 MHz | 1800 MHz | 2100 MHz | 2600 MHz |
| O2 Czech Republic a.s. | pokrytí území | 75,80% | - | 0,90% | - | - |
| | pokrytí obyvatelstva | 77,20% | - | 9,90% | - | - |
| T-Mobile Czech Republic a.s. | pokrytí území | 75,70% | - | 1,20% | - | - |
| | pokrytí obyvatelstva | 75,80% | - | 10,30% | - | - |
| Vodafone Czech Republic a.s. | pokrytí území | 38,90% | 62,80% | 3,40% | 7,60% | - |
| | pokrytí obyvatelstva | 53,20% | 44,30% | 17,30% | 23,40% | - |
| Air Telecom, a.s. | pokrytí území | - | - | - | - | - |
| | pokrytí obyvatelstva | - | - | - | - | - |

Zdroj: Elektronický sběr dat (ESD) Úřadu pro údaje o sítích GSM a CDMA a webové stránky Úřadu pro údaje o sítích UMTS a LTE (dostupné na: <http://lte.ctu.cz/pokryti>)

Službu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních sítích může poskytovat výhradně jen ten operátor, do jehož síť je volaný účastník připojen. Každý podnikatel poskytující ukončení hlasových volání v jednotlivých veřejných mobilních sítích uplatňuje vůči uživatelům/odběratelům stejné ceny v rámci své veřejné mobilní telefonní sítě (nehledě na použitou technologii) napříč Českou republikou což nasvědčuje, že soutěžní podmínky jsou na celém území České republiky dostatečně homogenní. Podnikatelé též

¹⁸ Pro síť UMTS je uveden stav k 19. 6. 2015.

neomezují svoji nabídku služeb ukončení volání na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením relevantního trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích je území celé České republiky.

2.3 Časové vymezení

S ohledem na základní vlastnost terminačních trhů (každý operátor je „monopolním“ poskytovatelem služeb terminace ve své síti) Úřad předpokládá provedení další analýzy v souladu s § 51 odst. 2 Zákona v období tří let od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým podniky s významnou tržní silou uložil povinnosti podle § 51 odst. 5 Zákona. V případě změny na trhu, spojené zejména s případným vstupem plnohodnotného MVNO Úřad provede analýzu v dřívějším termínu.

3. Analýza relevantního trhu

3.1 Samostatná významná tržní síla

3.1.1 Tržní podíl a vývoj tržních podílů

Tržní podíl na ukončení volání v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané číslo nachází, a vzhledem k tomu, že Úřad nenašel ke službě ukončení hlasového volání v jednotlivých veřejných mobilních sítích substitut, má každý poskytovatel služeb na vymezeném relevantním trhu ukončení hlasového volání v jednotlivých veřejných mobilních sítích tržní podíl ve výši 100 % v jednotlivé (vlastní) veřejné mobilní telefonní síti.

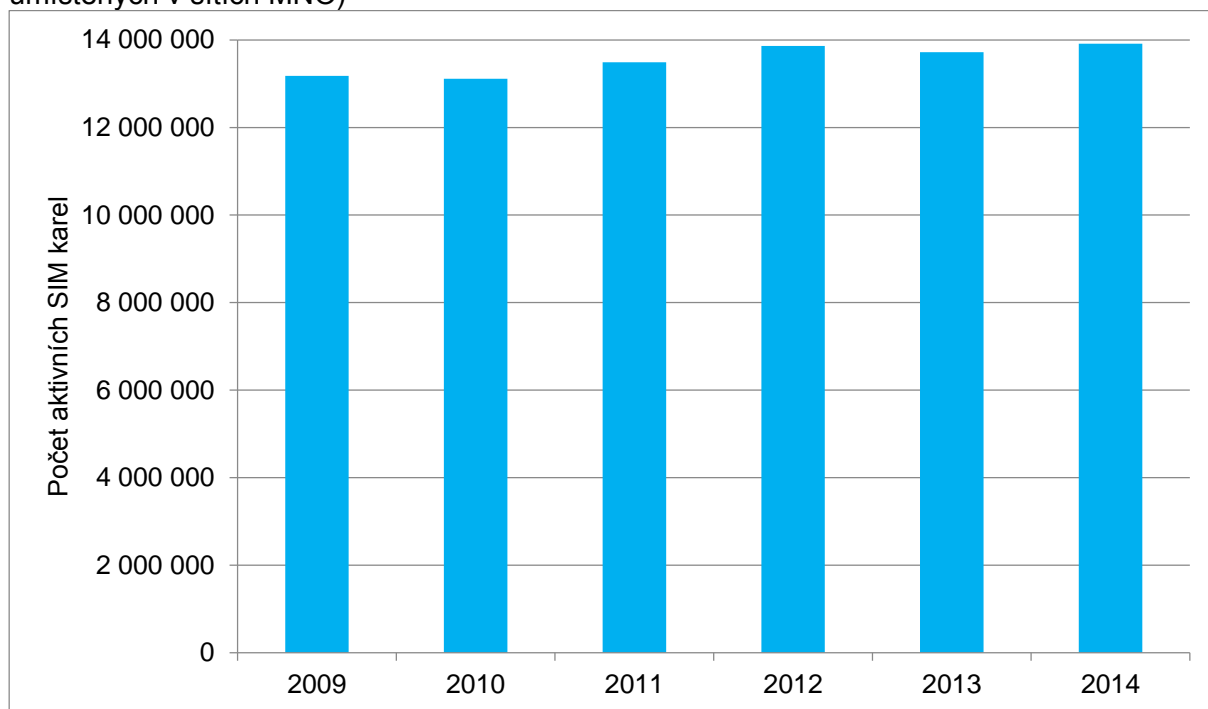
Vyhodnocení tohoto kritéria svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly společností O2, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom.

Vývoj tržního podílu poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech sítích

Úřad vychází z teze, že významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Takový podíl pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat nebo alespoň znatelně ovlivňovat podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu. V prostředí regulace ex ante je tržní síla zásadně měřena porovnáním síly dotyčného podnikatelského subjektu zvýšit ceny tím, že omezí výkon, aniž by utrpěl významné ztráty prodeje nebo výnosů.

Úřad proto analyzoval i podíl a vývoj tržních podílů poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných mobilních sítích vyjádřený v počtu terminovaných minut a v počtu účastníků (měřených počtem aktivních SIM karet, na kterých je možno terminovat volání) a vyhodnotil i další kritéria podle Metodiky.

Graf č. 1: Vývoj počtu aktivních SIM karet ve veřejných mobilních sítích (vč. SIM karet MVNO umístěných v sítích MNO)

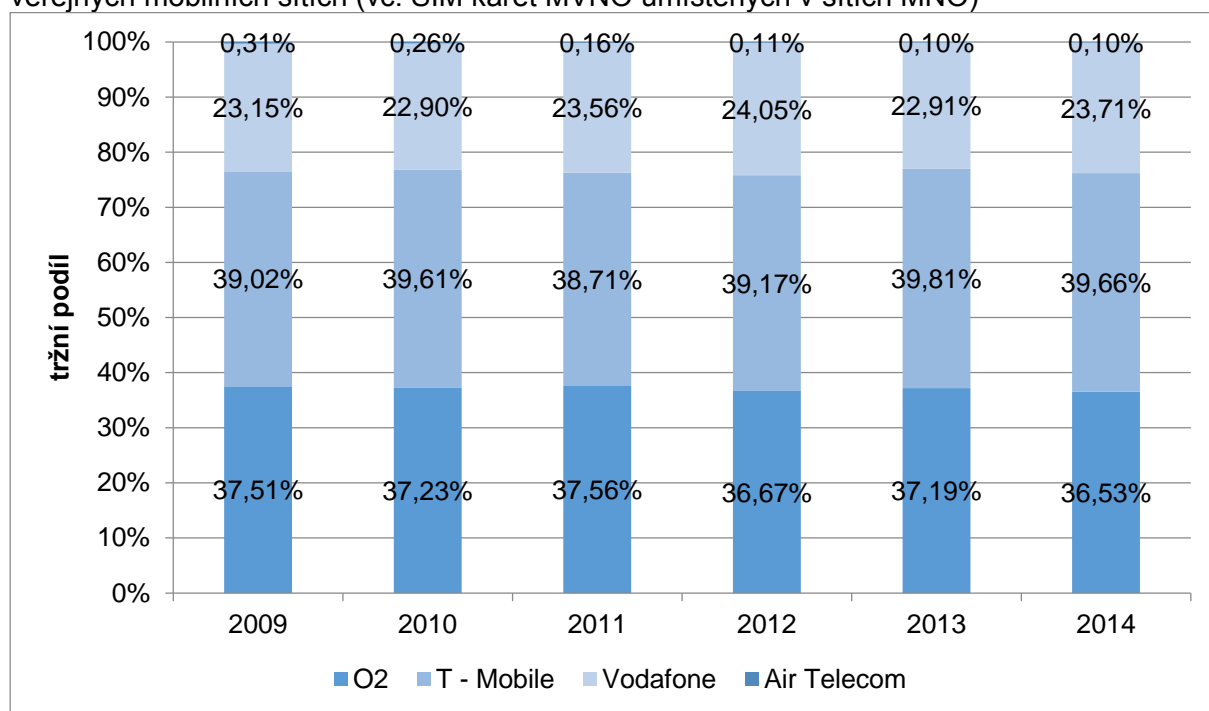


Zdroj: ČTÚ

Graf č. 1 podává souhrnný přehled o vývoji počtu aktivních SIM karet ve veřejných mobilních sítích celkem, a to od roku 2009 do roku 2014. Vývoj počtu aktivních SIM karet v jednotlivých veřejných mobilních sítích je sledován jako stavová veličina vždy k 31. prosinci daného roku. Počet aktivních SIM karet je vypočten podle jednotné metodiky stanovené Úřadem. Z grafu je zřejmý mírně kolísající počet aktivních SIM karet, který se za sledované období pohyboval v rozmezí 13 až 14 milionů.

Počet aktivních SIM karet za sledované období 2009 – 2014 dosáhl ke konci roku 2014 13,914 milionu, což představuje nárůst ve výši 5,56 % v porovnání s rokem 2009.

Graf č. 2: Vývoj tržního podílu mobilních operátorů podle počtu aktivních SIM karet ve veřejných mobilních sítích (vč. SIM karet MVNO umístěných v sítích MNO)

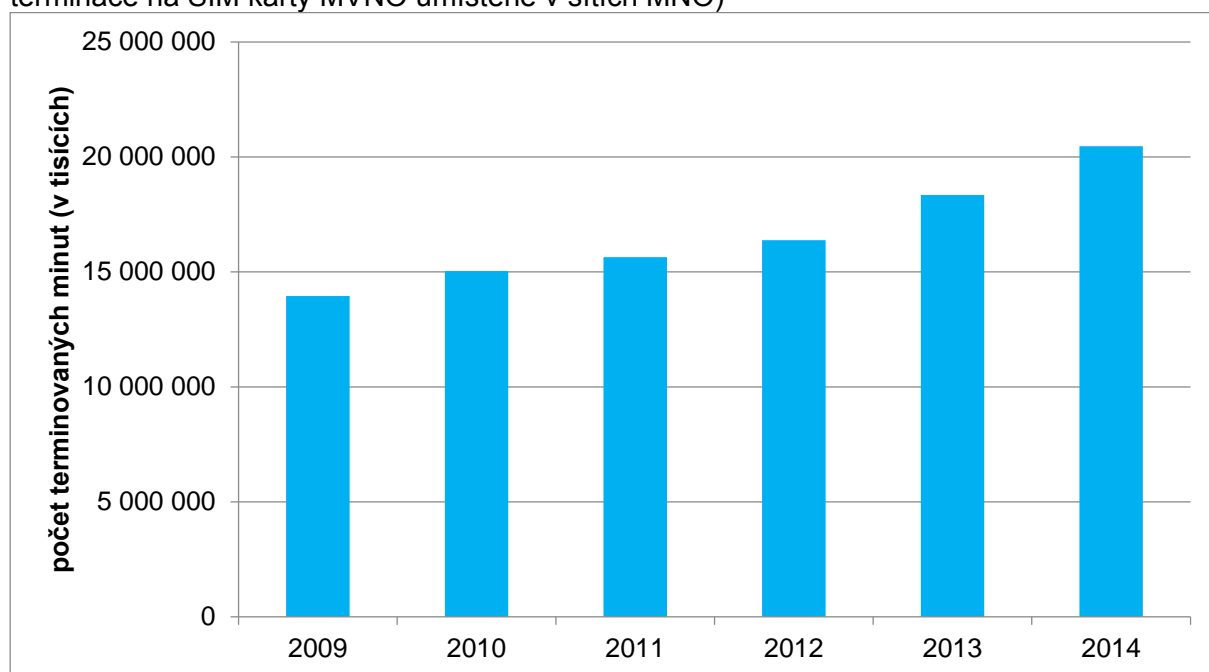


Zdroj: ČTÚ

Graf č. 2 znázorňuje vývoj tržních podílů jednotlivých poskytovatelů služeb terminace ve veřejných mobilních sítích podle počtu aktivních SIM karet. Ve sledovaném období nedocházelo k výrazným změnám v tržních podílech jednotlivých poskytovatelů služeb terminace. Při porovnání tržních podílů jednotlivých poskytovatelů v roce 2009 a 2014 lze pozorovat, že nejvýznamnější změna tržního podílu činila necelý jeden procentní bod (konkrétně 0,98 p.b. u společnosti O2).

Tržní podíl společnosti Air Telecom (dříve MobilKom), která vstoupila na trh v průběhu roku 2008, činil k 31. 12. 2014 0,10 %, což je v porovnání s ostatními poskytovateli zařazenými na relevantní trh zanedbatelný tržní podíl. Tržní podíl této společnosti za celé sledované období dosáhl maxima 0,31 % v roce 2009 a od tohoto období jen klesal. Tržní podíly ostatních společností poté dosahovaly k 31. 12. 2014 u společnosti T-Mobile 39,66 %, u společnosti O2 36,53 % a u společnosti Vodafone 23,71 %.

Graf č. 3: Vývoj celkového počtu terminovaných minut ve veřejných mobilních sítích (vč. terminace na SIM karty MVNO umístěné v sítích MNO)

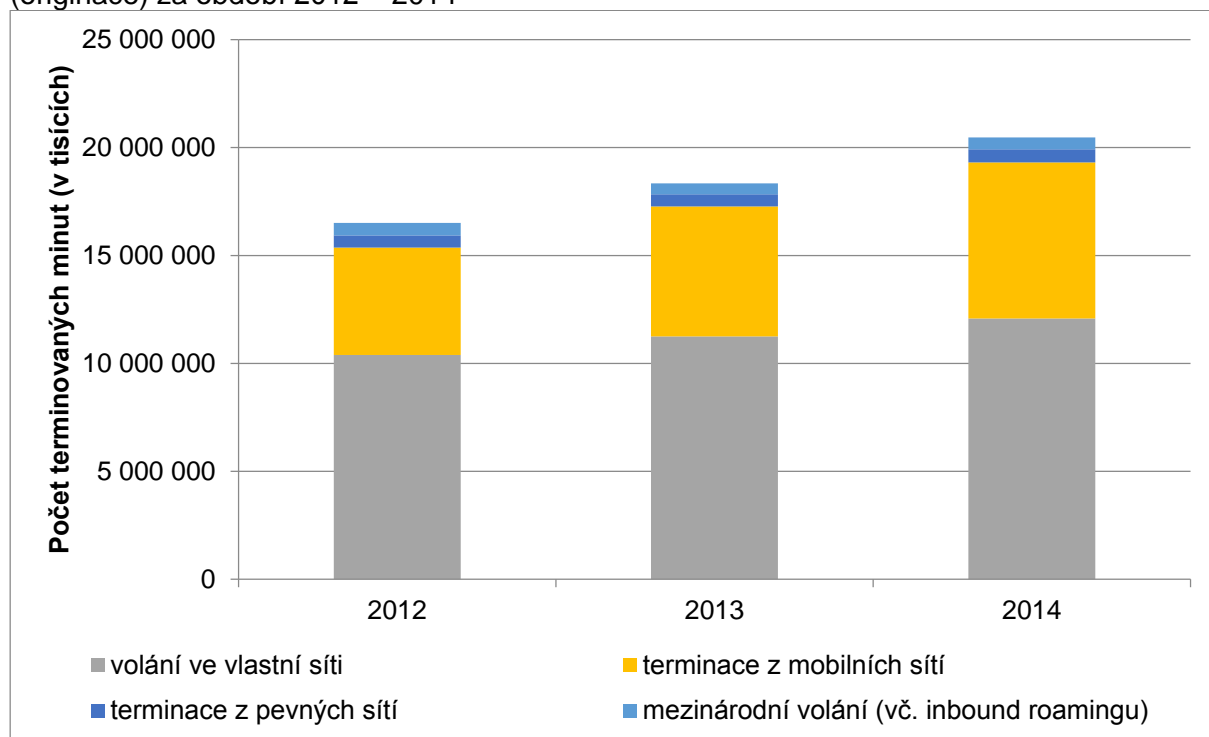


Zdroj: ČTÚ

Graf č. 3 znázorňuje vývoj celkového počtu terminovaných minut ve veřejných mobilních sítích. Na grafu je patrný rostoucí trend celkového objemu terminovaných minut ve veřejných mobilních sítích v průběhu celého sledovaného období. Při porovnání počtu terminovaných minut hlasových volání ve veřejných mobilních sítích v letech 2009 a 2014 je patrný nárůst o 46,7 %.

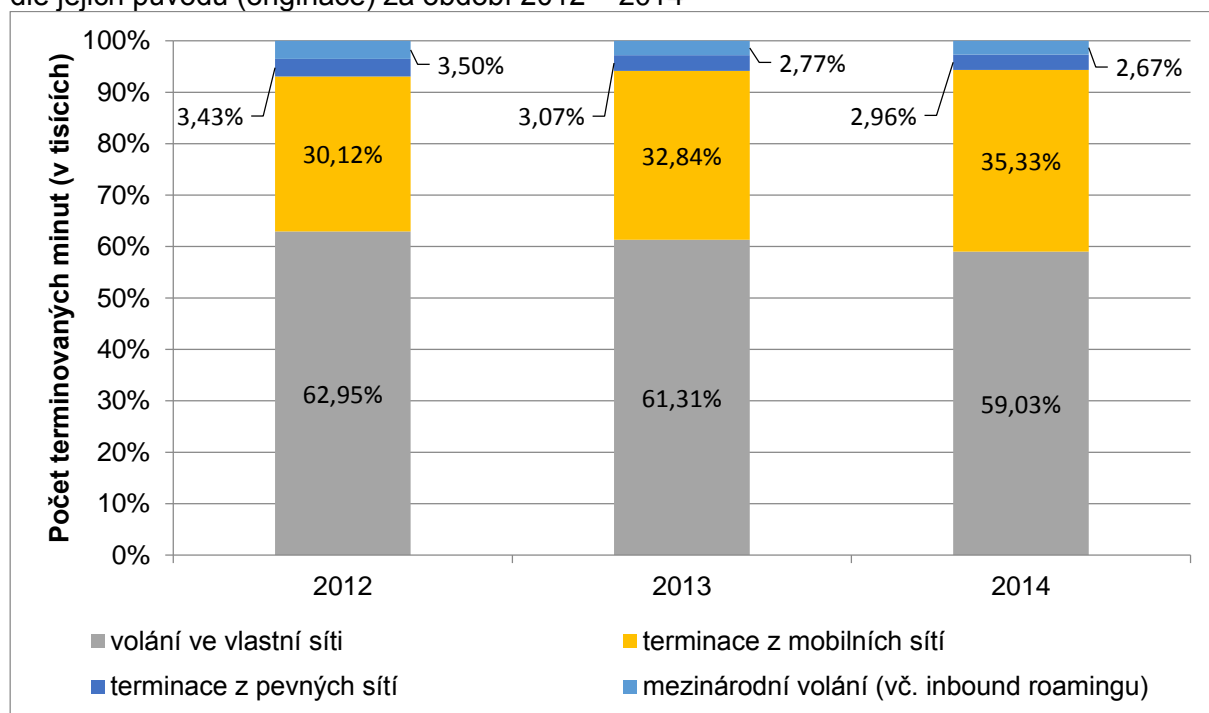
Z uvedeného grafu je dále patrné, že nejvyšší meziroční nárůsty v počtu terminovaných minut nastaly v průběhu let 2013 a 2014. Tento nárůst lze s největší pravděpodobností vysvětlit rozšiřováním tzv. neomezených tarifů mobilními operátory a vstupem MVNO na trh v roce 2013. Tzv. neomezené tarify nabízejí v rámci jedné měsíční paušální ceny koncovým účastníkům neomezená volání zpravidla do všech národních (pevných i mobilních) sítí. Obdobné nabídky na trhu sice existovaly již dříve, avšak nebyly pro mnoho zákazníků cenově dostupné. Koncoví účastníci, kteří využívají tyto tarify, se tak již nemusejí ohlížet na počet provolaných minut a lze předpokládat, že z tohoto důvodu roste jejich individuální spotřeba, která se následně promítá do celkového počtu terminovaných minut hlasových volání ve veřejných mobilních sítích. Výše uvedené je dále podpořeno nárůstem počtu terminovaných minut v mobilních sítích (volání ve vlastní síti + terminace z mobilních sítí), které byly originovány v mobilních sítích, zatímco počet terminovaných minut v mobilních sítích, které byly originovány v pevných sítích (terminace z pevných sítí), rostl jen minimálně, viz Graf č. 4. Úřad očekává pokračování obdobného trendu i v období do provedení příští analýzy tohoto relevantního trhu.

Graf č. 4: Vývoj celkového počtu terminovaných minut ve veřejných mobilních sítích (vč. terminace na SIM karty MVNO umístěné v sítích MNO) v rozdělení dle jejich původu (originace) za období 2012 – 2014



Zdroj: ČTÚ

Graf č. 5: Vývoj struktury ukončovaných hlasových volání ve veřejných mobilních sítích (vč. terminace na SIM karty MVNO umístěné v sítích MNO) vyjádřené v počtu terminovaných minut dle jejich původu (originace) za období 2012 – 2014

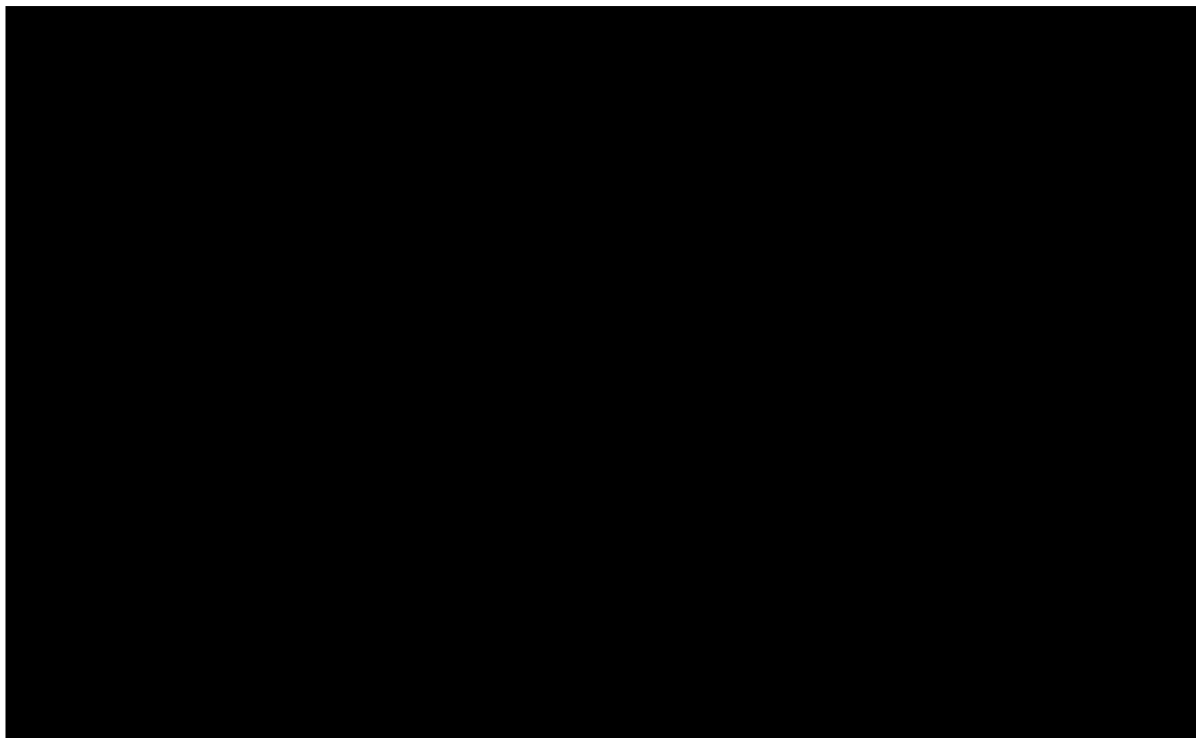


Zdroj: ČTÚ

Z údajů, které ukazuje Graf č. 5, je zřejmé, že největší část počtu terminovaných minut hlasových volání ve veřejných mobilních sítích tvoří volání v rámci vlastní sítě. Ke konci roku

2014 volání v rámci vlastní sítě představovalo více než 59 % celkových terminovaných minut. Vliv na tuto skutečnost má zejména vytváření skupin uživatelů, kteří si mezi sebou nejčastěji volají, a to jak u podnikových, tak i rezidentních zákazníků (např. preference několika vybraných čísel rodiny, přátel apod.) v rámci jedné mobilní telefonní sítě. Poskytovatel služeb v rámci jednotlivých tarifů nabízí zvýhodněné podmínky pro tento typ volání. Je však nutné konstatovat, že tato skutečnost je postupně potlačována rozvojem MVNO a rozšiřováním využívání tzv. neomezených tarifů, u kterých již není podstatné, zda koncový účastník volá v rámci sítě svého operátora či do jiné národní sítě. V této souvislosti tak lze ve výše uvedeném grafu pozorovat i přes absolutní růst všech druhů volání, zejména růst zastoupení provozu (terminace) z jiných mobilních sítí na úkor volání ve vlastní síti. Volání z ostatních mobilních sítí tak ke konci roku 2014 dosahovalo podílu cca 35,3 % na celkovém počtu terminovaných minut. Zbylé terminované minuty byly tvořeny terminací z pevných sítí a mezinárodním voláním, které dosahovaly ke konci roku 2014 podílu přibližně 3 % respektive 2,7 %.

Graf č. 6: Vývoj tržního podílu mobilních operátorů podle počtu terminovaných minut v jednotlivých veřejných mobilních sítích (vč. terminace na SIM karty MVNO umístěné v sítích MNO) **Obchodní tajemství**



Zdroj: ČTÚ

Z výše uvedeného grafu **Obchodní tajemství** (■■■■), který znázorňuje vývoj tržních podílů jednotlivých poskytovatelů služeb terminace, je patrný mírně se zvyšující tržní podíl společnosti T-Mobile v období od roku 2009 do roku 2012. Naopak v období let 2013 a 2014 tržní podíl této společnosti mírně klesal. Ke konci roku 2014 tržní podíl společnosti T-Mobile činil ■■■ % . Tržní podíl společnosti Vodafone se v období roku 2009 až 2013 mírně snižoval, když následně ke konci roku 2014 znovu vzrostl, a to k hodnotě ■■■ % . Tržní podíl společnosti O2 byl od roku 2009 do roku 2012 téměř stabilní. V roce 2013, kdy společnost O2, jako první snížila cenu za tzv. neomezené tarify a začala je masově nabízet, vzrostl její tržní podíl na ■■■ % . V následujícím roce pak její tržní podíl dále narostl a dosáhl maxima (■■■ %) za sledované období. Tržní podíl společnosti Air Telecom, která zahájila poskytování služeb v průběhu roku 2008, za celé sledované období klesal. Jeho výše byla po celé období zanedbatelná a ke konci roku 2014 dosahovala hodnoty jen ■■■ % .

Z výše uvedeného hodnocení tržních podílů při pohledu na celý velkoobchodní trh (za všechny mobilní sítě) ukončení volání ve veřejných mobilních sítích je zřejmé, že ve sledovaném období nedocházelo k žádným podstatným změnám v rozložení tržních podílů a že je situace na tomto trhu v čase stabilní. Dále je také nutno poznamenat, že tržní pozice, hodnocená dle výše uvedených tržních podílů, je u společnosti Air Telecom podstatně slabší, než je pozice ostatních tří mobilních síťových operátorů – společností O2, T-Mobile a Vodafone.

3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Velikost podniku

Největšími mobilními operátory působícími v České Republice jsou společnosti O2, T-Mobile a Vodafone. Společnosti T-Mobile a Vodafone jsou součástí velkých nadnárodních skupin, které jsou významné i v celosvětovém měřítku. Jejich mateřské společnosti mají dostatek zkušeností s výstavbou a provozem mobilních sítí jakož i s poskytováním mobilních služeb na evropském i celosvětových trzích.

Společnost O2 (dříve Telefónica Czech Republic a.s., dále jen „Telefónica“) taktéž spadala pod nadnárodní skupinu se zkušenostmi ze sektoru elektronických komunikací, a to skupinu Telefónica (mateřská společnost Telefónica S.A.). Dne 5. listopadu 2013 bylo oznámeno, že mateřská společnost tuzemského mobilního síťového operátora Telefónica, španělská Telefónica S.A., se dohodla na prodeji majoritního podílu ve společnosti Telefónica finanční skupině PPF. Hodnota transakce za majetkový podíl 65,9 %, který zahrnoval i 100% podíl v dceřiné společnosti Telefónica Slovakia, byla stanovena ve výši 2,467 mld. EUR (63,6 mld. Kč). Novým vlastníkem se stala společnost PPF Arena 2 B.V., která je ze 100 % ovládána skupinou PPF. Skupina PPF patří k významným investorům do řady odvětví, a to od bankovníctví a finančních služeb přes pojišťovnictví, nemovitosti, oblast energetiky a těžba nerostů, zemědělství, maloobchodní služby až po biotechnologie. Působnost skupiny PPF sahá ze střední a východní Evropy přes Rusko až do Asie. Dokončení této transakce bylo podmíněno souhlasem Evropské komise s nabytím kontroly nad společností Telefónica ze strany PPF. Ke schválení transakce Evropskou komisí došlo dne 15. ledna 2014¹⁹. S účinností k 21. červnu 2014 nový vlastník rozhodl o přejmenování společnosti na O2 Czech Republic a.s.

Společnost O2 byla do 1. června 2015 vertikálně integrovaným telekomunikačním operátorem, který na českém trhu zajišťoval jak pevnou tak mobilní síť a poskytoval služby elektronických komunikací jak na velkoobchodní, tak na maloobchodní úrovni. Tato integrace tak společnosti O2 umožňovala poskytovat služby v rámci celého tržního řetězce a umožňovala jí tak větší míru nezávislosti než jejím konkurentům, kteří byli při poskytování konvergovaných služeb odkázáni na její velkoobchodní nabídky. Prostřednictvím svých sítí poskytovala hlasové služby v mobilní i pevné síti, služby přístupu k síti Internet, šíření rozhlasového a televizního signálu, služby přenosu dat nebo pronájmu okruhů. Společnost O2 byla označena na základě analýz relevantních trhů č. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7 (dle OOP/1/02.2008-2 ve znění OOP/1/04.2012-4) jako podnik s významnou tržní silou na těchto trzích a byla jí uložena odpovídající nápravná opatření.

Jak již bylo popsáno v úvodu této analýzy, přistoupila společnost O2 k dobrovolné funkční separaci, v rámci které vznikla odštěpením od společnosti O2 společnost CETIN, na kterou bylo převedeno vlastnictví datových center, pevné veřejné komunikační sítě a fyzické infrastruktury veřejné mobilní komunikační sítě, jakožto i anténní stožáry, přenosové systémy vč. přiřazených prostředků vyjma mobilních ústředen. Tato transformace nabyla účinnosti dne 1. června 2015. Od tohoto data poskytuje maloobchodní služby koncovým zákazníkům společnost O2 a nově vzniklá společnost CETIN se tak stala pouze velkoobchodním

¹⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2014:023:FULL&from=EN>

poskytovatelem služeb elektronických komunikací, která bude své velkoobchodní produkty nabízet ostatním podnikatelům působícím na trhu elektronických komunikací včetně společnosti O2, nikoliv však na tomto velkoobchodním trhu mobilní terminace.

Kmitočtové přiděly v pásmech 450, 800, 900, 1800, 2100 a 2600 MHz pro provozování mobilních sítí, a z nich vyplývající individuální oprávnění, však nadále zůstala v užívání (vlastnictví) společnosti O2. Vzhledem k těmto skutečnostem provozovatelem veřejné mobilní komunikační sítě zůstává společnost O2.

Společnost O2 Úřad považuje i v současné době, především z hlediska počtu uživatelů služeb a obratu, za rozhodujícího poskytovatele maloobchodních služeb na národním trhu s kapitálově silným majoritním vlastníkem.

Společnosti O2, T-Mobile a Vodafone pro poskytování svých mobilních služeb provozují rádiové sítě ve standardu GSM, UMTS a LTE. Společnost O2 provozuje v omezené míře i služby prostřednictvím standardu CDMA. Standard CDMA poté ve své síti využívá i nejmenší mobilní operátor na českém trhu, společnost Air Telecom, která vlastní přiděly v pásmu 420 MHz. Služby spadající do tohoto relevantního trhu lze poskytovat i bez vlastní přístupové části mobilní sítě (v tomto případě mobilních základnových stanic), jako je tomu v případě společnosti O2, která využívá pro provozování své mobilní sítě infrastrukturu společnosti CETIN (nicméně společnost O2 má přidělené kmitočty a vlastní mobilní ústředny). Společnost CETIN, která nepůsobí na zkoumaném relevantním trhu, navíc svou infrastrukturu mobilní přístupové sítě sdílí se společností T-Mobile. Sdílení sítí může těmto subjektům přinášet jisté výhody ve formě možnosti rychlejšího rozvoje pokrytí či budování hustšího a robustnějšího pokrytí určitých lokalit, než kdyby budovali mobilní přístupovou síť samostatně. Úřad nicméně neshledal vliv sdílení mobilních přístupových sítí mezi společnostmi CETIN a T-Mobile za relevantní pro hodnocení samostatné významné tržní síly na tomto relevantním trhu. I nadále platí, že terminaci zajišťuje poskytovatel služby, resp. provozovatel sítě, jehož tržní podíl při doručování hovorů svým uživatelům činí 100 %.

Společnost T-Mobile provozuje jak pevné, tak mobilní sítě ve standardu GSM, UMTS a LTE. Tato společnost poskytuje mobilní služby v podobném rozsahu jako společnost O2. Společnost T-Mobile byla ustavena podnikem s významnou tržní silou na RT č. 3 a 7 (dle OOP/1/02.2008-2 ve znění OOP/1/04.2012-4). Od roku 2010, kdy odkoupila část aktiv podniku České radiokomunikace a.s. a později i T-Systems Czech Republic, a.s. a GTS Czech s.r.o., rozvíjí i poskytování služeb v pevném místě, především na pronajaté infrastruktuře.

Společnost Vodafone vstoupila na český trh jako poslední (v roce 1999 jako Český Mobil a.s.). V současnosti provozuje jak pevné, tak mobilní sítě ve standardu GSM, UMTS a LTE. Společnost Vodafone poskytuje na maloobchodním trhu mobilní služby v podobném rozsahu jako společnosti O2 a T-Mobile a byla rovněž stanovena podnikem s významnou tržní silou na RT č. 3 a 7 (dle OOP/1/02.2008-2 ve znění OOP/1/04.2012-4). Společnost Vodafone na trhu nabízí od roku 2007 konvergované řešení mobilních služeb a služeb v pevném místě pro malé a střední firmy pod názvem OneNet.

Společnost Air Telecom disponuje pouze sítí provozovanou ve standardu CDMA. Tato síť zároveň nabízí nejmenší pokrytí z mobilních sítí v České republice. Společnost Air Telecom je vlastněna tuzemským investorem a nedosahuje takové velikosti podniku ve srovnání s jejími konkurenty na relevantním trhu. Tato společnost tak nedisponuje takovými prostředky a přístupem ke kapitálu jako společnosti O2, T-Mobile a Vodafone. Společnost Air Telecom byla označena na základě analýz relevantních trhů č. 3 a 7, provedených ve druhém kole těchto analýz (dle OOP/1/02.2008-2 ve znění OOP/1/04.2012-4), podnikem se samostatnou významnou tržní silou a byla jí uložena odpovídající nápravná opatření.

Závěrem lze na základě výše uvedeného konstatovat, že společnosti T-Mobile, O2 a Vodafone jsou z pohledu hodnoceného kritéria velikosti podniku srovnatelné. AirTelecom této velikosti nedosahuje.

Ostatní kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Další kritéria zaměřená na charakteristiku podniku Úřad nepovažuje na tomto relevantním trhu za určující při rozhodování o existenci významné tržní síly, a proto nejsou podrobena analýze.

Ceny a ziskovost

Na základě analýzy relevantního trhu z roku 2013 byly Úřadem stanoveny čtyři podniky s významnou tržní silou na relevantním trhu č. 7 (ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních sítích). Jednalo se o podniky Air Telecom, O2, T-Mobile a Vodafone.

Analýza dále prokázala, že tržní síla společností Air Telecom, O2, T-Mobile a Vodafone je natolik významná, že v případě, že by nebyla uplatněna symetrická regulace cen na relevantním trhu, účtovaly by tyto podniky nepřiměřeně vysoké ceny za terminaci. Tento fakt by ovlivnil maloobchodní ceny v neprospěch koncových uživatelů, protože maloobchodní ceny rovněž zahrnují velkoobchodní náklady, které historicky tvořila z velké části cena za terminaci. Úřad tedy zvolil jako jedno z nápravných opatření u všech z těchto podniků na relevantním trhu regulaci cen.

Od roku 2013 uplatňuje Úřad při stanovení maximální ceny za terminaci metodu (čistých) přírůstkových nákladů (model „pure“ BU-LRIC). Z definice metody přírůstkových nákladů vyplývá, že v regulované velkoobchodní ceně za terminaci dochází k pokrytí všech přírůstkových (dodatečných) nákladů, vyvolaných poskytováním velkoobchodní služby terminace teoretickým efektivním operátorem. Z výpočtu regulované ceny tak byly vyloučeny některé náklady (společné a sdílené), které nejsou přímo vyvolané žádnou konkrétní službou, tedy ani službou velkoobchodní terminace. To ovšem neznamená, že tyto náklady nevznikly či byly vynaloženy neefektivně, ale že byly přesunuty do cen jiných služeb, poskytovaných na trzích s vyšší úrovní konkurence (ať už maloobchodních či jiných velkoobchodních). Úřad dále zohlednil procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC ve výši stanovené v opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3, ve znění pozdějších opatření. S použitím výše uvedeného nákladového modelu „pure“ BU-LRIC vyčíslil Úřad jednotkové náklady za minutu terminovaného provozu v síti teoretického efektivního operátora a stanovil maximální cenu za terminaci ve výši odpovídající vyčísleným nákladům, včetně WACC. Tuto maximální cenu považuje Úřad za cenu zahrnující efektivně a účelně vynaložené přírůstkové náklady spojené výhradně s velkoobchodní službou terminace.

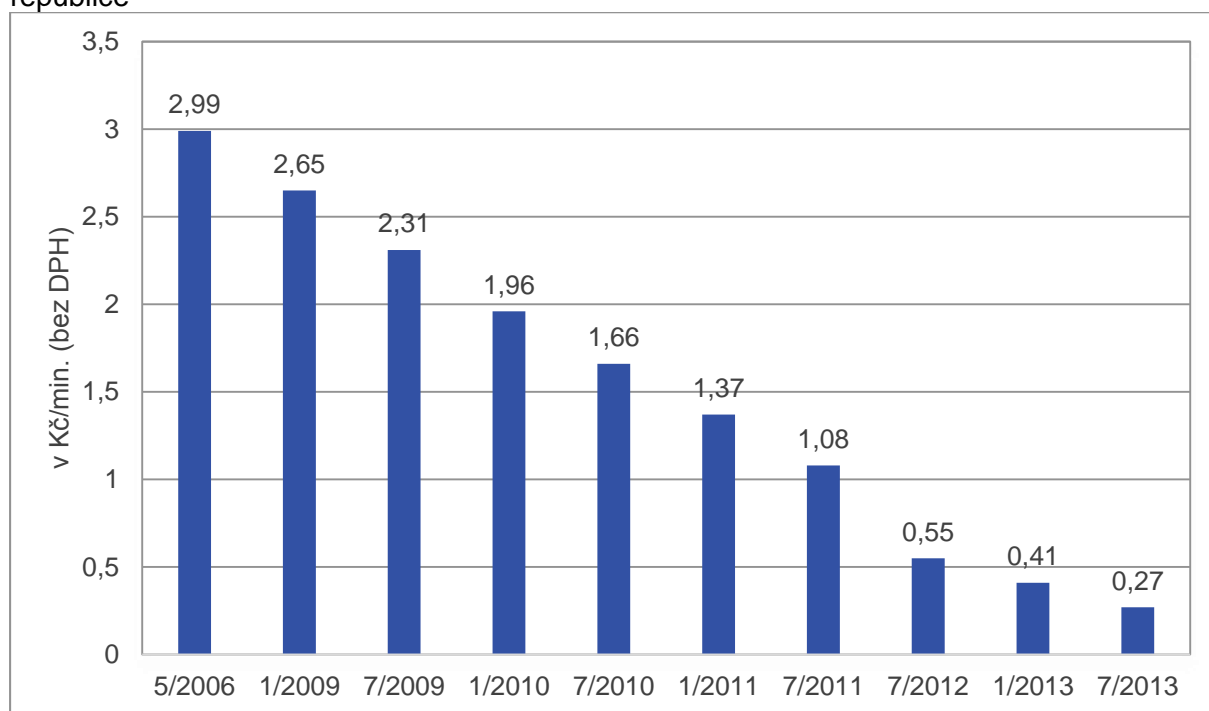
Ode dne 1. července 2013 začala být účinná maximální cena za terminaci ve výši 0,27 Kč/min. Na základě posledních cenových rozhodnutí²⁰, vydaných po předchozí analýze trhu v rámci třetího kola analýz ve druhé polovině roku 2014, byla povinnost sjednávat cenu za terminaci ve výši 0,27 Kč/min. pro společnosti O2, T-Mobile a Vodafone zachována. Povinnost sjednávat tuto regulovanou cenu nejpozději od 1. září 2014 byla nově uložena i společnosti Air Telecom. Úřadu je však známo, že tato společnost uplatňovala v rámci uzavírání smluvních vztahů výši této regulované maximální ceny stanovou Úřadem již v období od 1. července 2013, přestože jí povinnost uplatňovat tuto cenu uložena nebyla. Celkový absolutní pokles ceny za terminaci mezi lety 2010 – 2013 tak činil 1,69 Kč/min., v relativním vyjádření cena za zkoumané období klesla celkem o více než 86 %. Tento razantní pokles vyvolalo využití nákladového modelu „pure“ BU-LRIC na základě Doporučení Komise o regulaci sazeb. Nákladový model je založený na postupu „zdola nahoru“ (bottom-up)

²⁰ Vydaná rozhodnutí o ceně byla plně v souladu se závěry předchozí analýzy trhu mobilní terminace č. A/7/12.2013-9, ze dne 10. prosince 2013.

a kalkuluje cenu vycházející z nákladů mobilní sítě efektivního operátora. Tato modelovaná síť je založena na volbách efektivních technologií dostupných v časovém rámci, s nímž model počítá, zohledňuje však i topologii, prvky sítě, inženýrská pravidla, provozní údaje a náklady českých mobilních operátorů. Modelovaná síť je kombinací 2G a 3G sítě, páteřní síť je založena na síti Next-Generation-Network (NGN). Pro výpočet Úřad použil procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC ve výši 8,26 %. Pro zmírnění dopadu na podnikatelské prostředí a na investiční záměry mobilních operátorů, zejména na budování sítí nové generace (LTE), využil Úřad postupného snížení tzv. glide path. V období 2012 – 2013 bylo tedy snížení ceny rozloženo do dvou časových intervalů, v nichž se maximální cena 0,55 Kč/min. snížila nejdříve na 0,41 Kč/min. s účinností od 1. ledna 2013 pro nové smluvní vztahy, resp. nejpozději od 1. dubna 2013 pro stávající smluvní vztahy a následně na finální cenu ve výši 0,27 Kč/min. s účinností k 1. červenci 2013 (bez ohledu na typ smluvního vztahu).

Graf č. 7 níže zachycuje vývoj maximální ceny za terminaci v letech 2006 – 2013.

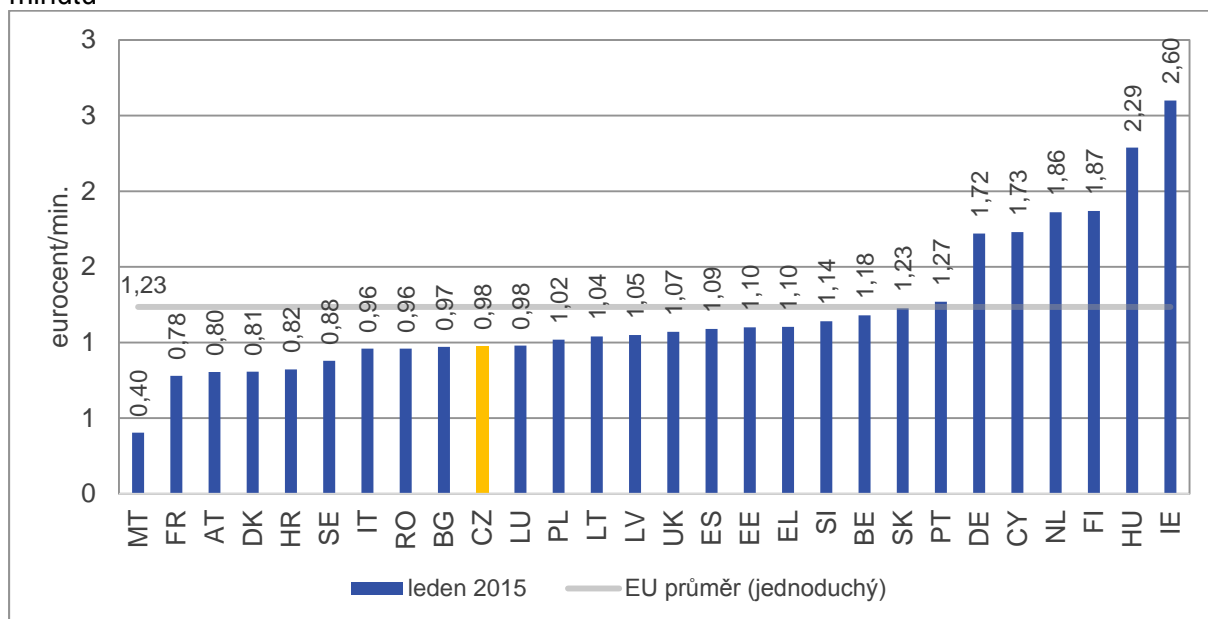
Graf č. 7: Vývoj cen za terminaci ve veřejných mobilních sítích v Kč za minutu v České republice



Zdroj: ČTÚ

Z níže uvedeného grafu, který zachycuje porovnání terminačních cen evropských zemí k 1. lednu 2015 vypracované sdružením BEREC, je patrné, že maximální terminační cena v České republice se k uvedenému datu pohybovala pod evropským průměrem.

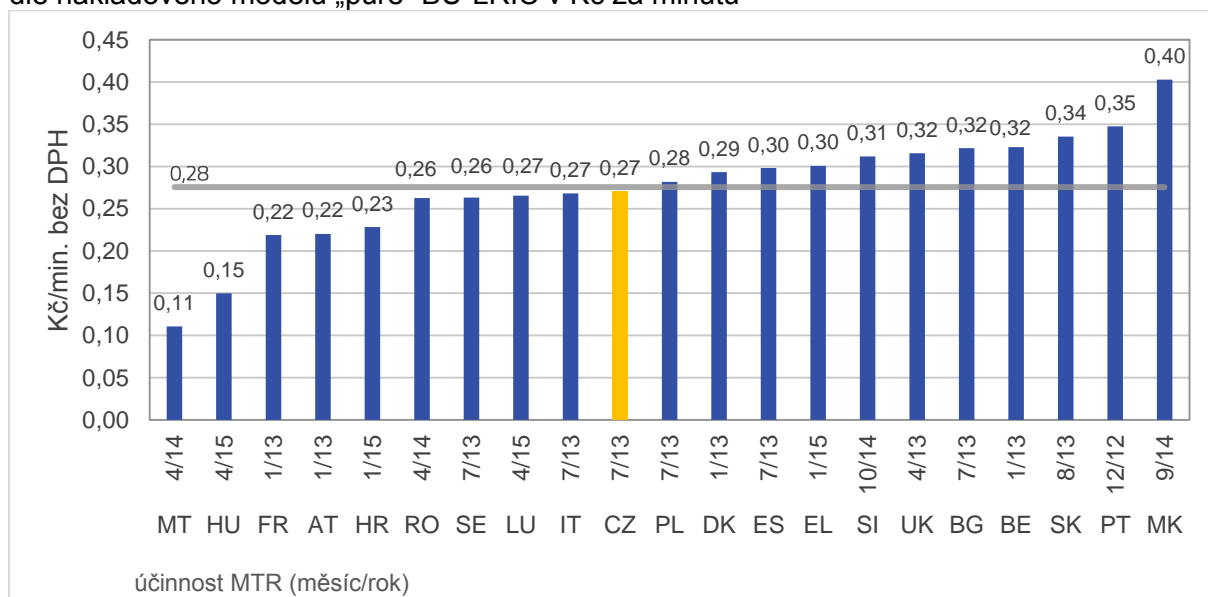
Graf č. 8: Mezinárodní srovnání cen za terminaci ve veřejných mobilních sítích v €-centech za minutu



Zdroj: BEREC – Termination Rates Benchmark Snapshot (as of 1 January 2015); ČTÚ

Následující graf č. 9 zachycuje užší porovnání maximální terminační ceny dle nákladového modelu „pure“ BU-LRIC v těch evropských zemích, ve kterých již došlo k jejich úspěšné notifikaci²¹ u Evropské komise.

Graf č. 9: Mezinárodní srovnání cen za terminaci ve veřejných telefonních sítích stanovených dle nákladového modelu „pure“ BU-LRIC v Kč za minutu



Zdroj: Cullen – Mobile termination rates – Moving towards pure LRIC? (April 3, 2015); ČTÚ
Použity kurzy ČNB k datu 9. 6. 2015.

Vzhledem k tomu, že velkoobchodní ceny za terminaci historicky tvořily významnou část velkoobchodních nákladů, které vstupují do maloobchodní ceny určené koncovému uživateli, Úřad posoudil, zda lze indikovat pokles maloobchodních cen v souvislosti s poklesem maximální ceny za terminaci.

²¹ V grafu je mimo zemí EU aplikujících Doporučení Komise č. 2009/396/ES o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU vyobrazena rovněž Makedonie, jejíž cenová rozhodnutí nepodléhají notifikaci ze strany Komise.

Tab. č. 4 a následně i Graf č. 10 zachycují vývoj maximálních cen za terminaci a průměrných maloobchodních cen volání v letech 2005 – 2014. V rámci srovnání dat za roky 2009 – 2014, tedy za období, které uplynulo od předposlední analýzy relevantního trhu, lze konstatovat, že pokles maximálních cen za terminaci následoval rovněž pokles maloobchodních cen. Průměrná maloobchodní cena v období 2005 – 2014 je vypočítána z celkového provozu a celkových tržeb hlasových služeb tří největších mobilních síťových operátorů²² v České republice. V roce 2013 došlo navíc ke vstupu prvních mobilních virtuálních operátorů na trh mobilních služeb a rozšíření neomezených tarifů mezi zákazníky mobilních operátorů, což přispělo k výraznému poklesu průměrné maloobchodní ceny o téměř 27 % mezi lety 2012 – 2013 (z 2,19 Kč/min. na 1,60 Kč/min.). Mezi lety 2013 – 2014 pak průměrná maloobchodní cena klesla o dalších 22,5 % (na 1,24 Kč/min.) Oproti roku 2009 (období od předposlední analýzy relevantního trhu) klesly sledované velkoobchodní ceny v procentním vyjádření o cca 89 % a maloobchodní ceny o cca 61 %. V absolutním vyjádření pak velkoobchodní ceny klesly o 2,24 Kč/min., zatímco maloobchodní ceny klesly o 1,93 Kč/min. Nicméně tím, že k poklesu velkoobchodních cen za terminaci došlo změnou metodiky, využitím modelu „pure“ BU-LRIC, některé náklady dříve zohledňované v ceně za terminaci, přešly v kalkulaci do maloobchodních nákladů. Není tedy správné očekávat a požadovat proporčně stejný pokles maloobchodních cen odvozený od cen velkoobchodních za terminaci. I nadále však platí, že uplatněná cenová regulace (prostřednictvím modelu „pure“ BU-LRIC) by měla přispět k poklesu cen na maloobchodním trhu, neboť přesunem části nákladů (nesouvisejících přímo s poskytováním velkoobchodní služby terminace) do cen uplatňovaných přímo na maloobchodním trhu, na němž panuje vyšší úroveň konkurence, dochází ke zvýšenému tlaku na efektivitu operátorů při vynakládání daných nákladů a tedy i (předpokládanému) pozitivnímu dopadu na úroveň maloobchodních cen.

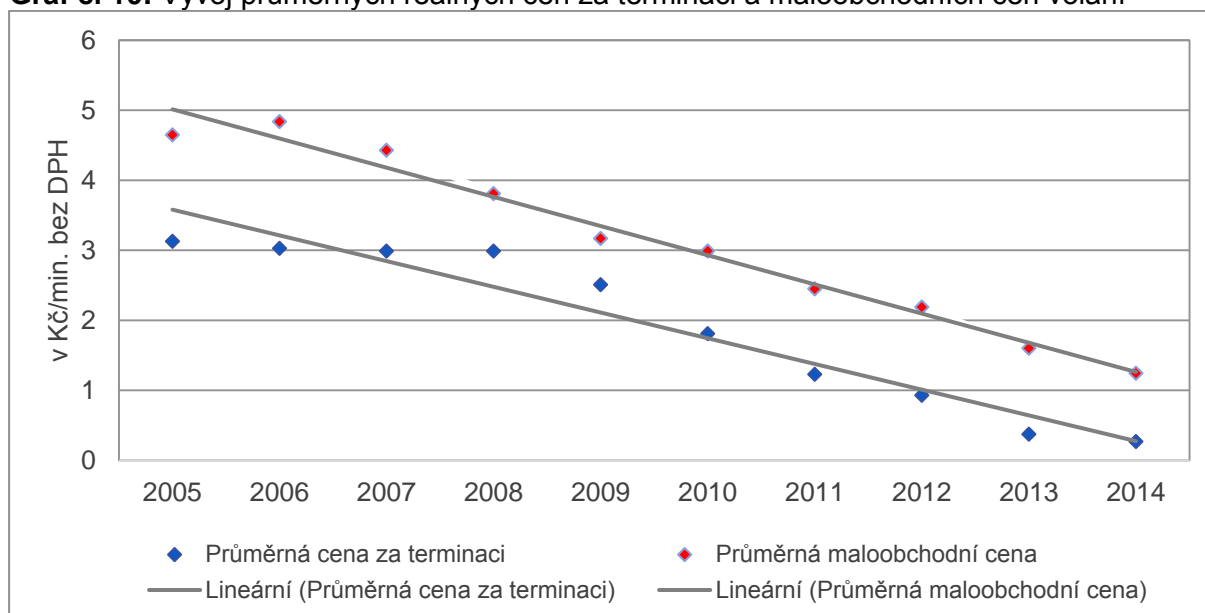
Tab. č. 4: Vývoj průměrných reálných cen za terminaci a průměrných maloobchodních cen volání

| Položka | Rok | | | | | | | | | |
|----------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
| Průměrná cena za terminaci | 3,13 | 3,03 | 2,99 | 2,99 | 2,51 | 1,81 | 1,23 | 0,93 | 0,38 | 0,27 |
| Průměrná maloobchodní cena | 4,65 | 4,84 | 4,43 | 3,81 | 3,17 | 2,99 | 2,45 | 2,19 | 1,60 | 1,24 |

Zdroj: ČTÚ

²² Tj. společnosti O2 Czech Republic a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.

Graf č. 10: Vývoj průměrných reálných cen za terminaci a maloobchodních cen volání



Zdroj: ČTÚ

Mezinárodní srovnání cen mimo EHP²³

Úřad s ohledem na připomínky dotčených subjektů²⁴ obdrženy během předchozí analýzy relevantního trhu č. 7²⁵ přistoupil k cenové deregulaci volání originovaného ze států mimo EHP. Cílem tohoto kroku byla snaha Úřadu reagovat na značnou disproporci mezi velkoobchodními terminačními cenami uplatňovanými českými operátory na jedné straně a operátory ze zemí mimo EHP na straně druhé a poskytnout tímto způsobem všem regulovaným společnostem větší vyjednávací prostor při sjednávání cen za terminaci s operátory ze zemí mimo EHP²⁶. Aby Úřad mohl vyhodnotit v rámci této analýzy, zda přetrvávají disproporce ve velkoobchodních cenách za terminaci mezi cenami uplatňovanými tuzemskými síťovými operátory a cenami uplatňovanými operátory ze zemí mimo EHP, vyžádal si od tří největších operátorů (O2, T-Mobile a Vodafone) informace o současných cenách za terminaci. Získané informace jsou zobrazeny v následujících grafech. První graf znázorňuje průměrnou výši nákladů na ukončení hovoru v Kč/min. bez DPH ve vybraných zemích za sledované tuzemské operátory. Tyto hodnoty v sobě zahrnují i část nákladů (v rozmezí jednotek % z ceny terminace) k pokrytí tranzitu volání do daných zemí. Z grafu vyplývá, že náklady spojené s terminací hovoru do vybraných zemí jsou vyšší než cena za terminaci v sítích tuzemských operátorů stanovená Úřadem ve výši 0,27 Kč/min. bez DPH. Např. u Ukrajiny a Ruska je rozdíl mezi terminací uplatňovanou operátory v České republice a v těchto zemích větší než desetinásobná a cenová disproporce tedy přetrvává. V meziročním srovnání za měsíc květen 2014 a květen 2015 došlo v případě některých zemí (zejména Ukrajina a Čína) k výraznějšímu nárůstu jednotkových nákladů spojených s terminací hovorů do těchto destinací. Důležitým faktorem ovlivňujícím výši ceny za terminaci

²³ Evropský hospodářský prostor zahrnuje kromě členských států EU také Island, Lichtenštejnsko a Norsko.

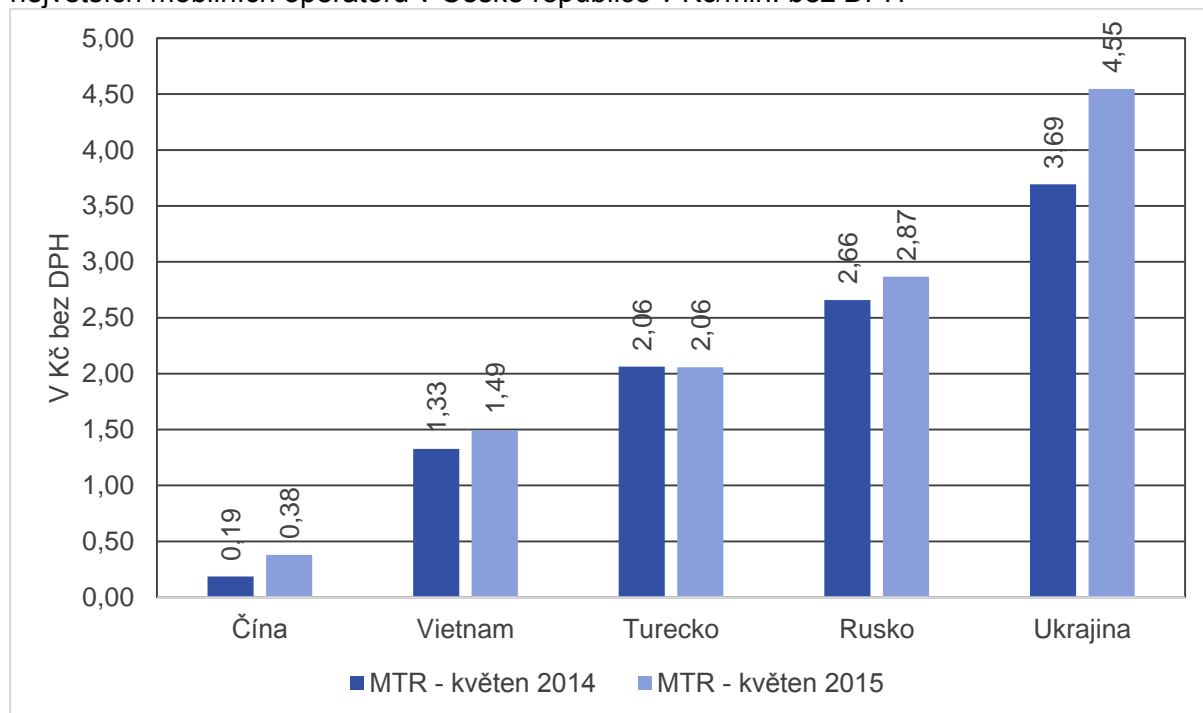
²⁴ Společnosti O2 Czech Republic a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.

²⁵ A/7/12.2013-9

²⁶ Na značnou asymetrii v účtovaných terminačních cenách, kterým čelí operátoři ze zemí EHP, za hovory směřující do zemí mimo EHP (non-EEA) s cílem zlepšit vyjednávací pozici operátorů ze zemí EHP poukazuje dokument **BoR (15) 78 Draft BERIC Internal Report on the regulatory treatment of termination of calls originated outside EEA**. Dokument vznikl na žádost Evropské komise v reakci na cenové rozhodnutí ČTÚ, který jako první regulátor v EU přistoupil k regulaci terminačních cen vztahujících se výhradně na volání z telefonních čísel s kódy zemí EHP. Základním cílem dokumentu je sjednotit postup (metodiku) mezi zeměmi z EHP pro sjednávání terminačních cen pro hovory originované mimo EHP. Nutnost tohoto opatření vychází z vysokých asymetrických terminačních cen a tedy horší vyjednávací pozice, kdy operátoři v EHP jsou při stanovení terminačních cen omezení povinností stanovit terminační cenu, která vychází z nákladově orientované báze. Dokument navrhuje umožnit NRA upravit nebo odstranit povinnosti cenové kontroly na hovory originované mimo EHP z terminačního trhu v případě, kdy operátor ze země EHP čelí asymetrii terminačních cen.

hovorů je volatilita měnových kurzů. Ceny mezinárodní terminace jsou většinou stanoveny v dolarech (US) a eurech a jsou sjednávány s ohledem na určitý objem terminovaných minut.

Graf č. 11: Meziroční mezinárodní srovnání průměrných jednotkových nákladů na terminaci ve veřejných mobilních telefonních sítích ve vybraných státech mimo EHP dvou ze tří největších mobilních operátorů v České republice v Kč/min. bez DPH



Zdroj: ČTÚ; průměrné hodnoty byly vypočteny z dat za dva operátory

Na základě cenové deregulace volání originovaného ze států mimo EHP v červnu 2014 došlo k posílení vyjednávacích pozic regulovaných subjektů, konkrétně společností O2, T-Mobile a Vodafone, které tak mohou na trhu mezinárodní mobilní terminace sjednávat ceny za tuto službu na základě obchodních hledisek a s ohledem na snižování asymetrie účtovaných terminačních cen za hovory směřující do a ze zemí mimo EHP. Současně s postupným zaváděním trendu cenové deregulace volání originovaného ze států mimo EHP i v rámci dalších zemí EU²⁷ budou operátoři ze zemí mimo EHP pod čím dál větším tlakem sjednávat cenu za službu terminace za vyváženějších podmínek.

O způsobu stanovení cen za terminaci ve srovnávaných zemích (tj. zda byla cena stanovena na základě některé z nákladových metod, např. FDC, LRIC, apod., nebo odpovídá tržní ceně v dané zemi) nemá Úřad k dispozici žádné informace. Proto se lze tedy domnívat, že ve srovnávaných zemích cena za terminaci převyšuje pouze čisté přírůstkové náklady spojené s velkoobchodní službou terminace (tj. převyšuje cenu stanovenou metodou „pure“ LRIC). V důsledku toho by čeští spotřebitelé volající do těchto zemí byli nuceni platit větší část nákladů spojených s terminací, než kterou by platili zákazníci volající z těchto zemí.

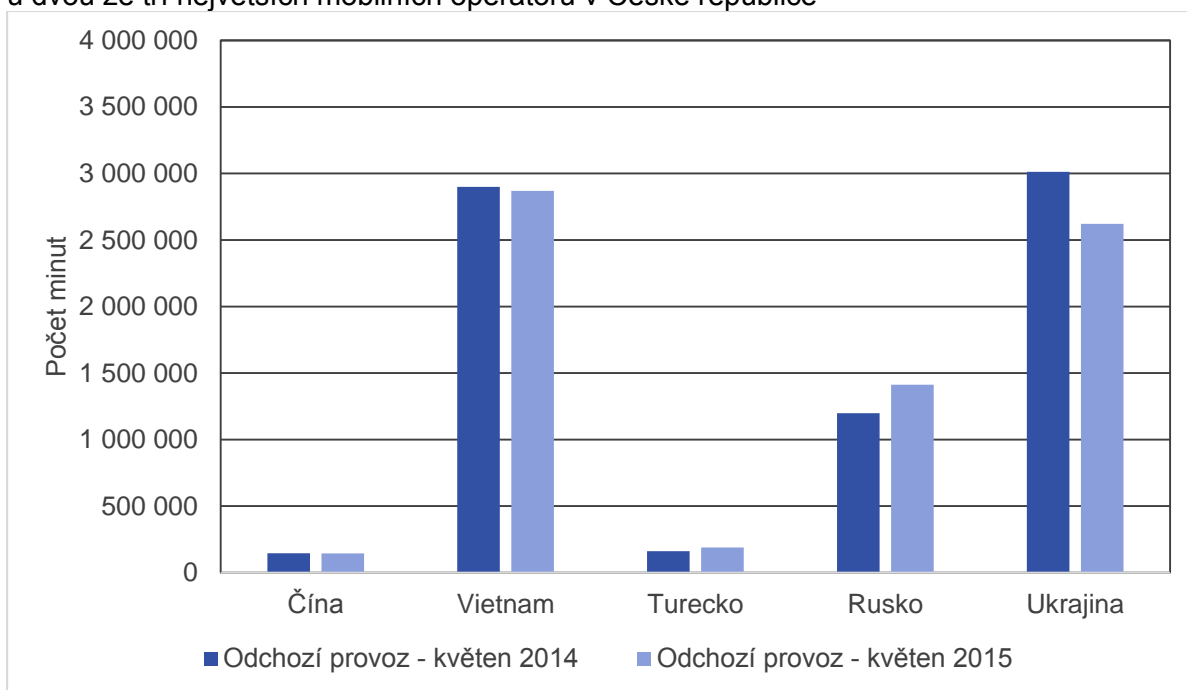
Vhodný nástroj k alespoň částečné eliminaci tohoto rizika představuje cenová deregulace volání originovaného v zemích mimo EHP, jejímž primárním účelem je snížení asymetrie mezi cenami hovorů do a ze zemí mimo EHP. Deregulace cen umožňuje českým operátorům sjednávat na velkoobchodním trhu terminace symetrické ceny vůči zemím mimo EHP, a možnost tak nepřímou²⁸ ovlivňovat cenovou politiku operátorů v dotčených zemích.

²⁷ Na základě údajů databáze Cullen International je cenová deregulace volání originovaného v zemích mimo EHP uplatňována rovněž v Belgii, Chorvatsku, Maďarsku, Norsku, Slovinsku a Itálii.

²⁸ Možnost ovlivnit cenovou politiku operátorů v dotčených zemích mimo EHP je nepřímá, neboť veškeré ceny v rámci mezinárodního odchozího a příchozího provozu jsou sjednávány na specializovaných trzích prostřednictvím specializovaných subjektů (tzv. „International carriers“).

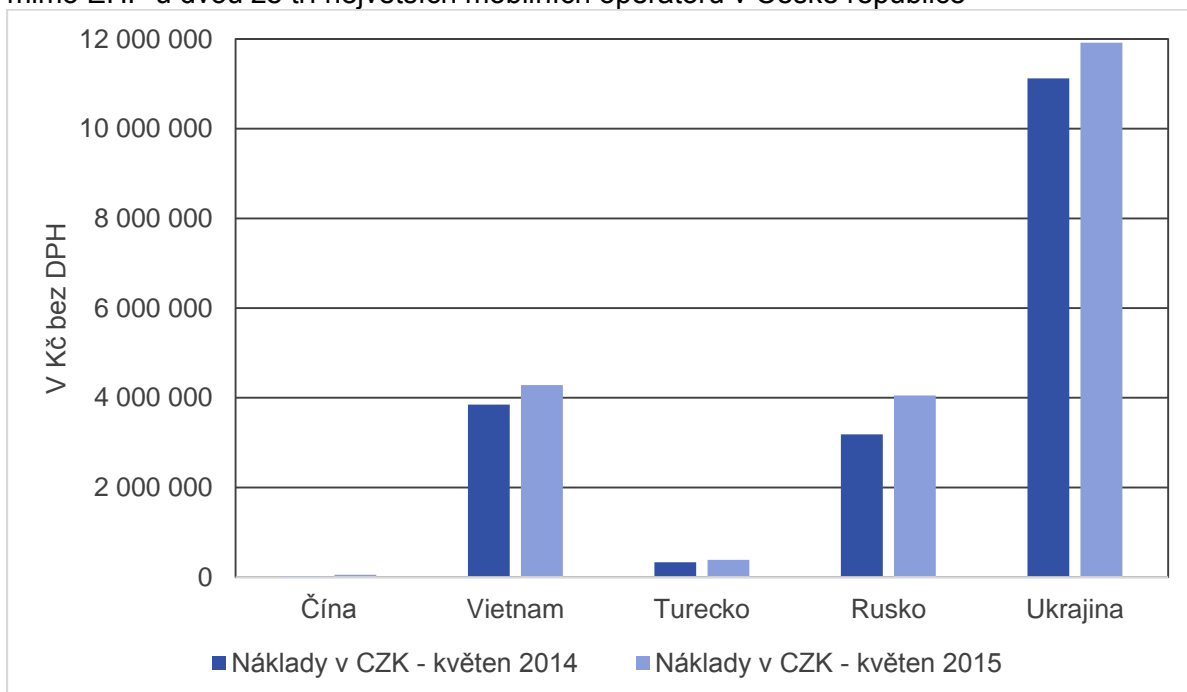
Výsledným efektem pak může být i pokles maloobchodních cen mezinárodních hovorů, účtovaných koncovým zákazníkům.

Graf č. 12: Meziroční srovnání objemu provozu směřovaného do vybraných států mimo EHP u dvou ze tří největších mobilních operátorů v České republice



Zdroj: ČTÚ

Graf č. 13: Meziroční srovnání celkových nákladů provozu směřovaného do vybraných států mimo EHP u dvou ze tří největších mobilních operátorů v České republice



Zdroj: ČTÚ; viz komentář ke grafu č. 12.

Dopady cenové deregulace cen za terminaci pro hovory příchozí ze zemí mimo EHP lze názorně demonstrovat na veřejné referenční nabídce společnosti Vodafone. Společnost

Vodafone si na základě referenční nabídky²⁹ účtuje cenu za terminaci hovorů originovaných v zemích mimo EHP ve výši 1,40 Kč/min. bez DPH, platnou od 1. července 2015. V období od 1. září 2014 do 30. června 2015 byla tato cena stanovena ve výši 1,26 Kč/min. bez DPH. Uvolněním cenové regulace a posílením vyjednávací pozice českých operátorů vůči operátorům ze zemí mimo EHP (kde není uplatňována přísná cenová regulace prostřednictvím „pure“ BU-LRIC) dochází ke snižování disproporce mezi cenami za terminaci. Nicméně cenová asymetrie stále představuje problém vzniku záporného salda platební bilance, jenž je při uplatňování asymetrických cen vyšší, než kolik by činilo v případě aplikace symetrických cen.

Výše uvedená zjištění Úřad zohlední při návrhu přiměřených nápravných opatření SMP podnikům tak, aby u českých zákazníků nedocházelo k neodůvodněné diskriminaci při volání do států mimo EHP, přičemž zohlední i asymetrii účtovaných terminačních cen hovorů z a do zemí mimo EHP.

Závěr

Kritérium ceny a ziskovost nasvědčuje možné existenci samostatné významné tržní síly a možnému účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by ve svém důsledku byly v neprospěch koncových uživatelů, a které by ztěžovaly případným zájemcům vstup a soutěž na maloobchodním trhu VDTs. Z výsledků mezinárodního srovnání vyplývá, že ceny účtované na tuzemském trhu se pohybovaly na konci roku 2014 pod evropským průměrem. Úřad při nalezení podniku (či podniků) s významnou tržní silou zohlední při návrhu nápravných opatření všechna kritéria svědčící o tržní síle jednotlivých operátorů na posuzovaných terminačních trzích a intenzitě možné soutěže (jež by případně mohla omezovat volnost operátorů při stanovení velkoobchodních cen) na těchto trzích.

3.1.3 Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Přestože služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních sítích jsou specifické tím, že ukončit volání může jen ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází (a má tak vždy 100 % tržní podíl), Úřad považuje pro účely uložení odpovídajících a proporcionálních nápravných opatření za potřebné provést analýzu kritérií souvisejících s charakteristikou zákazníků a charakteristikou konkurence na celkovém trhu mobilní terminace.

Podnikatelé poskytující služby na daném velkoobchodním trhu je možno označit zároveň i za odběratele služeb poskytovaných na tomto trhu. Podnikatelé provozující síť a poskytující služby VDTs mohou volit mezi přímým propojením se sítí, v níž je terminováno anebo tranzitem. Tranzitem se rozumí nepřímé propojení, to znamená propojení dvou veřejných komunikačních sítí prostřednictvím veřejné komunikační sítě třetího podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť. Přijaté řešení odpovídá technickému a především ekonomickému vyhodnocení variantních řešení. Obecně platí, že pro menšího operátora (zde měřeno v počtu reálných minut realizovaných v rámci daného propojení) je nevýhodné zřizovat přímé propojení se všemi subjekty na trhu, jelikož je pro něj ekonomicky výhodnější používat nepřímé propojení prostřednictvím tranzitu v případě terminace ze sítí se slabým provozem. Propojení jednotlivých operátorů je poskytováno na komerční bázi. Současně samozřejmě platí, že i postavení každého poskytovatele služeb terminace v jednotlivých sítích je specifické a jedinečné, neboť jak je uvedeno výše, ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází.

V souvislosti s posuzováním postavení a očekávaného konání poskytovatelů služeb na tomto relevantním trhu Úřad zohlednil názor Evropské komise ohledně povinnosti přístupu, který Úřadu sdělila ve svém stanovisku v průběhu notifikačního procesu k návrhům

²⁹ Na základě přílohy C1 (Konkrétní výše cen za poskytované služby) Smlouvy o propojení veřejných komunikačních sítí, dostupné na internetových [stránkách](#) společnosti Vodafone.

předchozích analýz relevantních trhů č. 3 a 7 (dle OOP/1/02.2008-2 ve znění OOP/1/04.2012-4).

Úřad na základě tohoto stanoviska vychází z předpokladu, že každý z poskytovatelů služeb terminace (v jednotlivých mobilních sítích) může uplatnit potenciální tržní sílu vzhledem k jedinečnosti poskytované služby, a to zejména tím, že buď odmítne samotný přístup, resp. propojení, nebo dohodu o jeho ceně, event. nebude akceptovat cenu za terminaci. Takové odmítání přímého propojení ze strany alternativního operátora by mohlo vést k uplatňování strategie zvyšování nákladů konkurence tím, že by poskytovatel služby ukončení volání (terminace) nutil alternativního operátora k tranzitu provozu přes třetího operátora pro účely terminace. I když Komise ve svém stanovisku připouští, že nepřímé propojení může být pro menší alternativní operátory efektivnější variantou, má za to, že na relevantním trhu musí mít operátor usilující o terminaci svého provozu možnost požádat o přímé propojení.

Velkoobchodní služba ukončení volání (terminace) je nezbytná k tomu, aby bylo možné ukončit hovory směřované na volaná čísla v síti jiného operátora. Poskytovatel služeb má jednoznačný zájem propojit svou síť se sítěmi jiného/jiných operátorů tak, aby bylo jeho účastníkům umožněno dovolat se účastníkům v jiných účastnických sítích a naopak. Nelze však zcela vyloučit případy, kdy by bylo možné předpokládat, že dojde ze strany alternativních operátorů k odmítnutí přístupu nebo sporu o cenu za službu.

Motivace společnosti Air Telecom, která na maloobchodním trhu zaujímá méně významnou pozici (v porovnání s ostatními třemi mobilními síťovými operátory), může být k uzavření propojení na komerční bázi odlišná od chování ostatních tří mobilních operátorů. Pokud vezmeme v úvahu i posouzení vyjednávací síly společnosti Air Telecom, tak již z hodnocení kritéria velikost podniku, počtu účastníků a pokrytí lze dovodit, že je podstatně nižší oproti ostatním třem mobilním operátorům. Komise však ve svém Doporučení o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU konstatuje, že: *„Tuto nerovnováhu tržních sil napravuje existence regulačního opatření požadujícího sjednání propojení, které má za cíl zajistit komplexní propojenost (end-to-end connectivity) tak, jak to vyžaduje předpisový rámec.“*

Úřad obdobnou situaci spatřuje i v oblasti sjednávání cen za propojení pro účely terminace volání v mobilních sítích. S ohledem na postupující snižování regulací stanovené maximální výše ceny očekává Úřad u společnosti Air Telecom snahu o dosažení jiné než regulované úrovně cen za terminaci v mobilní síti. Tržní síla, založená na 100 % tržním podílu operátora na ukončení volání ve své síti, tomuto operátorovi umožňuje stanovovat ceny nezávisle na ostatních tržních subjektech, a tedy i účtovat nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů.

Pokud tedy Úřad vychází z předpokladu, že v prostředí vhodném pro regulaci ex ante je tržní síla zásadně měřena možností síly dotyčného podnikatelského subjektu zvýšit ceny aniž by utrpěl významné ztráty prodeje nebo výnosů, lze považovat tento předpoklad za splněný u všech poskytovatelů služeb velkoobchodní terminace.

Proto Úřad v souladu s názorem Evropské komise považuje za potřebné uložit symetricky nejen povinnost přístupu, resp. propojení pro účely ukončení volání v sítích všech podnikatelů na trhu, ale i regulaci související s regulací ceny za ukončení volání.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Na základě provedené analýzy Úřad konstatuje, že každý poskytovatel služby ukončení volání má absolutní podíl (100 %) ve své vlastní síti. Úřad konstatuje, že na relevantním trhu je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem

s významnou tržní silou ve své vlastní síti. V případě společností O2, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom zkoumaná kritéria svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly.

Z provedené analýzy vyplynulo, že pozice podniků s významnou tržní silou na analyzovaném trhu je natolik silná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jejich podnikání. Na základě analýzy rovněž dospěl k závěru, že existují rozdíly mezi společnostmi O2, T-Mobile, Vodafone na straně jedné a společností Air Telecom na straně druhé. Úřad proto navrhuje stanovit nápravná opatření uvedeným společností přiměřeně zjištěným skutečným.

3.3 Společná významná tržní síla

Vzhledem k charakteru relevantního trhu na trhu neexistuje společná významná tržní síla, neboť provozovatelé jednotlivých veřejných mobilních sítí mají ve své vlastní síti monopolní postavení. Z tohoto důvodu nebyla kritéria společné významné tržní síly podle Metodiky na tomto trhu hodnocena.

3.5 Přenesená významná tržní síla

Úřad konstatuje, že na relevantním trhu je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem se samostatnou významnou tržní silou ve své síti, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.6 Závěry k analýze trhu

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, případně má k určité síti sjednaný takový velkoobchodní přístup, který mu umožňuje nabízet a prodávat terminaci volání na účastnická čísla ve své virtuální síti, má každý poskytovatel služeb na analyzovaném relevantním trhu tržní podíl 100 % v jednotlivé (vlastní či sjednané) veřejné mobilní telefonní síti. To platí i pro nově vstupující subjekty na relevantní trh. Významný tržní podíl sám o sobě předem nevyklučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat, nebo alespoň znatelně ovlivňovat, podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí, a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu.

Úřad proto v kapitole 3.1.1 analyzoval vývoj trhu a tržních podílů poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných mobilních sítích vyjádřený v počtu terminovaných minut a v počtu aktivních SIM karet a vyhodnotil i další relevantní kritéria podle Metodiky.

Z hlediska vývoje tržních podílů Úřad konstatoval, že ve sledovaném období nedochází k jejich významným změnám, a to jak z pohledu celkového objemu terminovaných minut, tak ani z celkového počtu aktivních SIM karet. Společnosti O2, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom mají trvale prakticky stabilní tržní podíly. Při neuvažování tržního podílu společnosti Air Telecom, který je téměř zanedbatelný³⁰, byly tržní podíly ostatních operátorů ke konci roku 2014 v rozmezí cca 23,7 až 39,7 % v případě celkového trhu aktivních SIM karet a v rozmezí cca **Obchodní tajemství** %³¹ v případě celkového trhu terminovaných minut.

Na základě vyhodnocení kritérií zaměřených na charakteristiku podniku, souvisejících s charakteristikou zákazníků a konkurence, dospěl Úřad k závěru, že pro fungování trhu je

³⁰ 0,10 % z počtu aktivních SIM karet respektive **Obchodní tajemství** % z celkového počtu terminovaných minut.

³¹ Obchodní tajemství.

nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jejich podnikání, ale také že pozice všech podniků s významnou tržní silou na analyzovaném trhu není zcela identická. Úřad v rámci analýzy relevantního trhu shledal, že existují významné rozdíly ve vyhodnocení kritérií pro uplatnění významné tržní síly mezi společnostmi Air Telecom a ostatními poskytovateli služeb na tomto trhu, tj. společnostmi O2, T-Mobile a Vodafone. Úřad považuje za nezbytné tuto skutečnost zohlednit při návrhu stanovení nápravných opatření tak, aby v případě jednotlivých podniků s významnou tržní silou byla zajištěna jejich přiměřenost vzhledem k jejich odlišným pozicím na celkovém trhu mobilní terminace.

Zároveň je zde třeba uvést stanovisko Evropské komise k předchozí analýze tohoto relevantního trhu, které říká, že na trzích terminace se nelze zcela spoléhat na to, že obchodní (komerční) dohody zajistí dostatečné propojení všech sítí, a tudíž existuje potenciální hrozba odmítání přístupu. S ohledem na toto stanovisko navrhne Úřad uložit povinnost umožnit přístup včetně regulace související s regulací cen všem podnikům, u kterých byla analýzou zjištěna významná tržní síla.

Úřad zároveň očekává, že nově vstupující subjekty (MNO, MVNO, případně MVNE), které velkoobchodně nabízejí a prodávají terminaci volání ve své či smluvně objednané síti, na relevantním trhu budou uplatňovat vzájemnou reciprocitu cen s podniky s významnou tržní silou za službu ukončení hlasového volání v mobilních sítích. Případný vstup nového subjektu na trh a jeho stanovení SMP podnikem bude Úřad řešit v následné analýze relevantního trhu. O následných nápravných opatřeních a cenové regulaci rozhodne Úřad dle konkrétní situace. V případě cenové regulace bude Úřad postupovat v souladu s Doporučením o terminačních sazbách (2009/396/ES).

Úřad na základě provedené analýzy shledal na tomto relevantním trhu existenci podniků se samostatnou významnou tržní silou, a to u společností O2, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom.

Úřad dále konstatuje, že na tomto relevantním trhu neshledal existenci společné významné tržní síly ani přenesené významné tržní síly.

4. Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regulace ze zákona

Podnikatel, který požádal o uzavření smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí, je podle § 80 odst. 4 Zákona nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh. Stejná povinnost platí i pro předávání změn a dodatků smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení.

Podnik, kterému byla uložena povinnost v rozhodnutí o uložení povinností podle § 84 odst. 2 Zákona, je dále povinen podle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnit referenční nabídku. Náležitosti a podmínky referenční nabídky jsou stanoveny opatřením obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení, ve znění pozdějších změn.

4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Podnikům s významnou tržní silou, společnostem O2, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom byly podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 a 8 Zákona a podle výsledků analýzy

relevantního trhu vydané opatřením obecné povahy č. [A/7/12.2013-9](#) uloženy následující povinnosti: rozhodnutími č. [REM/7/06.2014-93](#), č. [REM/7/06.2014-94](#), č. [REM/7/06.2014-95](#) a č. [REM/7/06.2014-96](#), která nabyla právní moci dne 2. července 2014 v případě prvního uvedeného rozhodnutí a 1. července 2014 v případě ostatních uvedených.

Společnostem O2, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom byly uloženy podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 a 8 Zákona a souvisejícího opatření obecné povahy č. [A/7/12.2013-9](#) následující povinnosti:

1. Povinnost umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby ukončení volání (terminace) ve veřejné mobilní telefonní síti účastníka řízení podle § 84 Zákona, a to
 - a) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
 - b) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým specifickým síťovým prvkům pro službu ukončení volání,
 - c) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,a to za podmínek určených referenční nabídkou propojení.

2. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

uveřejňovat informace týkající se propojení sítí elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

3. Povinnost nediskriminace při poskytování služby ukončení volání (terminace) podle § 81 Zákona, a to
 - a) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 - b) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní.

Úřad dále společně O2, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom uložil rozhodnutími č. [CEN/7/06.2014-97](#), [CEN/7/06.2014-98](#), [CEN/7/06.2014-99](#) a [CEN/7/06.2014-100](#) povinnosti související s regulací cen, a to sjednávat ceny za propojení v jejich telefonní síti tak, aby nebyly překročeny stanovené maximální ceny. Výše uvedená rozhodnutí nabylo právní moci dne 27. června 2014 v případě prvního uvedeného rozhodnutí a 26. června 2014 v případě ostatních uvedených.

Úřad společně O2, T-Mobile a Vodafone mimo výše uvedených povinností uložil i povinnost:

4. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby
 - a) při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
 - b) byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Společnosti Air Telecom Úřad neuložil povinnost podle § 51 odst. 5, písm. c) Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, z důvodu nepřiměřenosti takového nápravného opatření, a to s ohledem na její malý tržní podíl.

Hlavním cílem regulace uplatněné na základě minulé analýzy relevantního trhu bylo zajistit propojování se sítěmi mobilních operátorů a zabránit uplatňování nepřiměřeně vysokých cen za ukončení volání v mobilních sítích, v zájmu koncových uživatelů a spotřebitelů.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na povinnosti uložené v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda je jejich rozsah a specifikace dostatečný pro zlepšení konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu. Úřad přitom bral v potaz situaci na analyzovaném trhu, podněty alternativních operátorů a reakce podniku s významnou tržní silou.

Nová referenční nabídka společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. byla zveřejněna v částce [15/2014](#) Telekomunikačního věstníku dne 25. července 2014, nová referenční nabídka společnosti Vodafone Czech Republic a.s. byla zveřejněna v částce [17/2014](#) Telekomunikačního věstníku dne 12. září 2014. Všechny tyto referenční nabídky, stejně tak jako upravená [referenční nabídka](#) společnosti O2 Czech Republic a.s., která nově aktualizovala pouze přílohu o cenách, byly v souladu s uloženými povinnostmi, a to zejména obsahovaly novou maximální cenu za terminaci.

Společnost Air Telecom a.s. s ohledem na nový rozsah uložených povinností zveřejnila referenční nabídku způsobem umožňujícím dálkový přístup, která byla dále předávána Úřadu, který ji zveřejnil dne 14. listopadu 2014 v částce [24/2014](#) Telekomunikačního věstníku.

Společnosti O2, T-Mobile a Vodafone vedou oddělenou evidenci nákladů a výnosů při poskytování služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních sítích v souladu s uloženou povinností. Společnosti předkládají pravidelně výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů v souladu s § 86 odst. 4 a 7 Zákona.

Ve sledovaném období byla uplatňována maximální cena za terminaci v mobilní síti u všech SMP operátorů ve výši 0,27 Kč/min.

Posuzování podnětů

Úřad v období od minulé analýzy obdržel dne 3. 7. 2015 žádost o stanovisko od společnosti Net-Connect Communications SRL (dále jen „Net-Connect“), které se týkalo referenční nabídky propojení s mobilní sítí společnosti O2. Tato žádost obsahovala celkem 4 oblasti, ke kterým se měl Úřad vyjádřit. Podle názoru společnosti Net-Connect společnost O2 nově vstupujícím subjektům neumožňuje efektivní a rychlý vstup na trh elektronických

komunikací tím, že neumožňuje při propojení s její mobilní sítí využití služeb třetích stran pro zřízení propojovacích okruhů. Ceny za zřízení těchto okruhů ze strany společnosti O2 považovala společnost Net-Connect za neúměrně vysoké a tyto ceny pak navíc nebyly (a v době zpracování analýzy nejsou) uvedeny ve zveřejněné referenční nabídce. Za další údajnou překážku pro efektivní a rychlý vstup na trh společnost Net-Connect považovala nutnost poskytnutí hotovostního vkladu („jistoty“) na účet O2 bezhotovostním převodem, a to ve lhůtě 3 dnů ode dne podpisu smlouvy o propojení sítí. Posledním diskutovaným bodem pak byla existence limitu 200 000 minut/měs. příchozího provozu do sítě O2 jako podmínku pro dosažení přímého propojení sítí.

Úřad ve svém stanovisku ze dne 30. 7. 2015 uvedl, že z provedené analýzy relevantního trhu vydané opatřením obecné povahy [č. A/7/12-2013-9](#), z které plyne povinnost zveřejňovat referenční nabídku, nedospěl Úřad k závěru, že by bylo nutné uložit požadované detailní povinnosti popsané společností Net-Connect v žádosti o stanovisko.

Dále Úřad konstatoval, že ceny spojené se samotnou realizací propojení (zřízení propojovacích okruhů a měsíční poplatky za ně atd.) by měly být v souladu s opatřením obecné [č. OOP/7/07.2005-12](#), kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení, ve znění pozdějších změn, součástí referenční nabídky. Toto opatření v čl. 3. odst. 2 písm. c) stanoví, že nedílnou součástí referenční nabídky v části upravující dodací podmínky jsou ceny nebo způsob jejich určení. Úřad tyto uvedené skutečnosti dále prověřuje a v případě, že by shledal, že dochází k porušení zákonných povinností, by zahájil potřebné kroky v souladu se zákonem o elektronických komunikacích.

U dalších uvedených skutečností Úřad neshledal porušení uložených povinností, zejména povinnosti nediskriminace, tedy ani vytvoření jakékoli bariéry vstupu na trh. Dále Úřad uvedl, že existence minimálního limitu příchozího provozu pro zřízení přímého propojení sítí je legitimní požadavek ze strany společnosti O2. Se zřízením přímého propojení totiž vznikají také na její straně dodatečné jednorázové náklady, proto ke zřízení přímého propojení dochází až v okamžiku, kdy je předpoklad dosažení určitého objemu provozu v rámci propojení. Povinnost umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro realizaci propojení sítí za účelem terminace je v současnosti uložena společnosti O2 rozhodnutím [č. REM/7/06.2014-93](#) tak, že společnost O2 musí vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání (terminace), a to bez omezení původu volání. Oproti tomu cenová regulace uložená rozhodnutím [č. CEN/7/06.2014-97](#) formou maximální ceny za terminaci hovorů je omezena pouze na volání z telefonních čísel s kódy zemí Evropského hospodářského prostoru. Ačkoliv je cenová regulace aplikovaná pouze na volání z předem definovaného směru, společnost O2 má však uloženou obecnou povinnost umožnit přístup pro realizaci propojení sítí za účelem terminace volání. Společnost O2 by tedy při stanovování minimálního limitu pro zřízení přímého propojení neměla vzhledem k výše uvedenému rozlišovat typ provozu podle jeho původu.

Úřad uvádí, že uvedené skutečnosti zohlední při návrhu nápravných opatření.

4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu

Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze v souladu s § 51 odst. 2 Zákona v období tří let od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým podniku s významnou tržní silou uložil povinnosti podle § 51 odst. 5 Zákona. V případě odůvodněné potřeby Úřad provede analýzu v dřívějším termínu.

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

4.3 Návrh nápravných opatření

Potenciální tržní problémy

Na základě provedené analýzy relevantního trhu, včetně vyhodnocení stávajících nápravných opatření uložených na analyzovaném trhu, Úřad identifikoval následující potenciální tržní problémy.

1. Odmítání požadavku na propojení nebo přístup ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích

Vyjednávací pozice společností s významnou tržní silou na tomto trhu je natolik silná, že se mohou chovat nezávisle na ostatních poskytovatelích i odběratelích služby. Uvedené společnosti tak mohou například požadovat splnění nepřiměřených podmínek ze strany zájemce o propojení nebo přístup, a tím mu ztěžovat vstup na trh.

2. Diskriminační jednání nebo zadržování informací

SMP podniky by mohly vzhledem ke své tržní síle diskriminovat ostatní podnikatele v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb spadajících do vymezení relevantního trhu.

3. Účtování nepřiměřených/excesivních cen za terminaci

Jak Úřad uvedl v závěrech kapitoly Ceny a ziskovost, existuje riziko možného uplatňování nepřiměřeně vysokých (či nízkých) cen v neprospěch koncových uživatelů. Společnosti s uloženou povinností související s regulací cen striktně dodržovaly Úřadem stanovenou maximální cenu, aniž by samy při poklesu svých nákladů přistoupily ke snížení účtovaných cen.

Zkoumaný relevantní trh je typický 100% tržním podílem jednotlivých operátorů ve svých vlastních sítích a z toho vyplývající nulovou úrovní konkurence a absencí substitutů (pro službu terminace hovorů v jednotlivých sítích). Tato tržní síla pak operátorům umožňuje stanovovat ceny poskytovaných služeb nezávisle na ostatních tržních subjektech. Tato situace může nastat i v případě vstupu nových subjektů (MNO, MVNO, případně MVNE) na relevantní trh, kdy nově vstupující subjekt nebude akceptovat stejnou terminační cenu, jakou má uloženou podnik s významnou tržní silou na relevantním trhu. Vstup nového subjektu na trh a jeho případné stanovení SMP podnikem bude Úřad řešit provedením nové analýzy relevantního trhu. V případě subjektu, který bude zařazen na trh, a Úřad rozhodne o stanovení podniku s významnou tržní silou, budou Úřadem uloženy regulační povinnosti. V rámci cenové regulace bude Úřad rozhodovat v souladu s Doporučením o terminačních sazbách (2009/396/ES).

Pokud by povinnosti související s regulací cen nebyly uloženy všem podnikům s významnou tržní silou, mohlo by ze strany některého z těchto (neregulovaných) podniků dojít k uplatňování asymetrických a nepřiměřeně vysokých cen, přesahujících maximální ceny stanovené Úřadem s následným negativním dopadem na koncového uživatele. Pokud by Úřad uložil cenovou regulaci jen některým podnikům, ostatní (cenově neregulované) subjekty s významnou tržní silou by nemusely být ochotny

přistoupit dobrovolně na regulované maximální ceny, a naopak by mohly účtovat ceny vyšší.

V této souvislosti Úřad vzal v úvahu i názor Komise na symetrické uplatňování cenové regulace vůči všem SMP podnikům, který opakovaně k návrhům Úřadu v této věci uplatnila (naposledy v listopadu 2012 k návrhu na nově stanovené maximální regulované ceny na posuzovaném trhu). Tento postup (symetrická regulace) je i v souladu s Doporučením Komise o regulaci sazeb, které aplikaci symetrických cen předpokládá (doporučuje).

Úřad proto považuje za důvodné ponechat uplatnění cenové regulace vůči všem SMP podnikům, a to společnostem O2, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom.

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit podnikům s významnou tržní silou podle článku 2 povinnosti podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona,
 1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona,
 1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
 2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání.

Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.

- d) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nad rámec povinností podle článku 3 odst. 1 Úřad navrhuje uložit společnostem O2, T-Mobile a Vodafone podle § 51 odst. 5 písm. c) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy i povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby

1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Vzhledem k zanedbatelnému podílu společnosti Air Telecom na celkovém počtu terminovaných minut (viz graf č. 6) a vzhledem k technologii CDMA využívané společností Air Telecom, které by nevstupovaly do výpočtu nákladů na terminaci teoretického efektivního celoplošně působícího operátora, nenavrhuje Úřad uložit této společnosti povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů.

4.3.1 Odůvodnění návrhu nápravných opatření

S ohledem na zkoumání v rámci analýzy Úřad v závěru konstatoval, že prokázal na relevantním trhu existenci podniků se samostatnou významnou tržní silou.

V rámci provedené analýzy Úřad dále prokázal, že postavení, které mají podniky s významnou tržní silou, jim umožňuje chovat se nezávisle na ostatních účastnících na trhu. To by mohlo mít za následek negativní vliv i na stanovení nepřiměřeně vysokých cen na souvisejícím maloobchodním trhu a s tím spojený i negativní dopad na koncové uživatele.

V souladu se závěry analýzy Úřad uloží všem podnikům se samostatnou významnou tržní silou společnostem povinnost průhlednosti, povinnost nediskriminace, povinnost přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům a povinnosti související s regulací cen. Společnostem O2, T-Mobile a Vodafone pak také povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů.

Povinnost přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům

Povinnost přístupu v případě propojení pro službu terminace volání bude uložena tak, aby bylo na velkoobchodní úrovni možné odebírat službu terminace volání u společností Air Telecom, O2, T-Mobile a Vodafone. Takto uložená povinnost umožní ostatním podnikatelům poskytovat maloobchodní služby s využitím velkoobchodních vstupů z tohoto relevantního trhu.

Povinnost průhlednosti

Podnikům s významnou tržní silou bude povinnost průhlednosti ve formě zveřejňování informací podle náležitostí stanovených OOP č. 7.

Takto uložená povinnost průhlednosti zvýší míru informovanosti jak subjektů, které chtějí vstoupit na trh, tak i těch již na trhu působících. Pozitivně se tím ovlivní možnost poskytování maloobchodních služeb s využitím velkoobchodních vstupů z tohoto relevantního trhu.

Úřad nebude v rámci povinnosti průhlednosti ukládat povinnost zveřejňovat referenční nabídku propojení, a to s ohledem na skutečnost, že podnik, kterému bude uložena v rozhodnutí o uložení povinností povinnost podle § 84 odst. 2 Zákona, bude povinen podle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnit referenční nabídku. Společnosti Air Telecom, O2, T-Mobile a Vodafone tak s ohledem na uložení povinnosti přístupu budou povinny takovou referenční nabídku zveřejnit.

Povinnost nediskriminace

Povinnost nediskriminace bude uložena tak, aby byly uplatňovány rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele a těmto ostatním podnikatelům byly poskytovány služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké jsou poskytovány uvedenými společnostmi pro služby vlastní.

Povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů

Tato povinnost úzce souvisí s regulací cen. Na jejím základě bude prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování a dále budou k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby. Úřad uvádí, že toto nápravné opatření ve

formě vedení oddělené evidence nákladů a výnosů vzhledem ke znění Zákona v § 5 odst. 4, který stanovuje Úřadu povinnost řídit se při naplňování cílů regulace mimo jiné zejména zásadami objektivit, transparentnosti a proporcionalit, ukládá pouze společnostem O2, T-Mobile a Vodafone. Cílem uložení této povinnosti je zajistit jak část vstupů do nákladového modelu BU-LRIC pro službu terminace volání ve veřejné mobilní telefonní síti (do kterého by nevstupovaly náklady o provozování sítě CDMA společnosti Air Telecom), tak podklady pro ověření, že nedochází (resp. nebude docházet) k neodůvodněnému křížovému financování u největších SMP operátorů působících na relevantním trhu (měřeno tržním podílem na celkovém počtu aktivních SIM karet i na celkovém počtu terminovaných minut), u nichž by tak toto chování (a z něj teoreticky plynoucí protisoutěžní praktika ve formě stlačování marží) měla potenciálně největší (negativní) dopad na úroveň konkurenčního prostředí na souvisejícím maloobchodním trhu. Úřad nepopírá, že obdobným (protisoutěžním) způsobem by se při stanovování cen svých služeb mohl chovat i nejmenší operátor s významnou tržní silou, společnost Air Telecom (tj. mohl by ve snaze získat větší tržní podíl křížově financovat své maloobchodní služby, čímž by se dopouštěli stlačování marží), avšak Úřad mu povinnost vedení oddělené evidence nákladů a výnosů neukládá s ohledem na jeho nízký a v čase klesající tržní podíl a z toho plynoucí malý potenciál negativním způsobem ovlivnit úroveň konkurenčního prostředí³². Údaje z oddělené evidence nákladů a výnosů této společnosti by navíc, jak je uvedeno výše, nevstupovaly do nákladového modelu BU-LRIC.

Regulace cen podle § 56 a 57 Zákona

Analýza prokázala (v kapitole Ceny a ziskovost), že na trhu by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysokých cen v neprospěch koncových uživatelů v případě, že by nebyla uložena cenová regulace. Doposud totiž docházelo ke snížení ceny za službu terminace volání pouze prostřednictvím uložené cenové regulace, kterou Úřad aplikoval formou stanovení maximálních cen. Úřad má proto za to, že bylo v souladu s § 57 odst. 1 Zákona prokázáno naplnění podmínek pro uložení povinností souvisejících s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona podnikům s postavením s významnou tržní silou. Úřad konstatuje, že nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písmene a) až e) Zákona by nevedla sama o sobě k nápravě.

Úřad na základě předchozí analýzy relevantního trhu č. 7³³ přistoupil k cenové deregulaci volání originovaného ze států mimo EHP. Cílem tohoto kroku byla snaha Úřadu reagovat na značnou disproporci mezi velkoobchodními terminačními cenami uplatňovanými českými operátory na jedné straně a operátory ze zemí mimo EHP na straně druhé a poskytnout tímto způsobem všem regulovaným společnostem větší vyjednávací prostor při sjednávání cen za terminaci s operátory ze zemí mimo EHP. Úřad na základě vyhodnocení aktuální situace na trhu mobilní terminace (viz kapitola Mezinárodní srovnání cen mimo EHP na str. 38 a dále) bude pokračovat v nastavené regulaci na základě předchozí analýzy tohoto trhu, a to tak, že cenová regulace terminačních cen se bude vztahovat pouze na příchozí (originovaná) volání ze zemí EHP.

Úřad je toho názoru, že deregulace cen volání originovaného ze států mimo EHP umožňuje českým operátorům sjednávat na velkoobchodním trhu terminace symetrické ceny vůči zemím mimo EHP a možnost tak nepřímo²⁸ ovlivňovat cenovou politiku operátorů v dotčených zemích. Výsledným efektem pak může být i pokles maloobchodních cen mezinárodních hovorů, účtovaných koncovým zákazníkům v ČR.

³² To však neznamená, že by ze stejného důvodu bylo možné upustit například od ukládané povinnosti související s regulací cen, neboť v tomto případě Úřad kromě ochrany hospodářské soutěže sleduje i další cíl v podobě ochrany zájmů koncových uživatelů.

³³ A/7/12.2013-9

Část D – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval konečný text návrhu opatření obecné povahy s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS) zaslal dne 12. ledna 2016 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

V první připomínce ÚOHS doporučuje uložit veškeré povinnosti symetricky tak, aby i v případě společnosti Air Telecom a.s. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby, jelikož každá společnost na trhu terminace ve své veřejné mobilní telefonní síti disponuje samostatnou významnou tržní silou.

Zcela obecně je nejprve nutné zdůraznit, že Úřad je při provádění analýzy relevantních trhů a následném ukládání nápravných opatření vázán Zákonem a dále pravidly obsaženými v evropském regulačním rámci. Zákon v § 5 odst. 4 stanoví Úřadu povinnost řídit se při naplňování cílů regulace mimo jiné zejména zásadami objektivitu, transparentnosti a proporcionality a čl. 8 odst. 4 přístupové směrnice povinnost ukládat nápravná opatření s ohledem na povahu zjištěných soutěžních problémů. Z výše uvedeného tak Úřadu plynou omezení při návrhu nápravných opatření, která musí být řádně odůvodněná a směřovat k odstranění zjištěných (či potenciálních) soutěžních problémů. Jako klíčový soutěžní problém v cenové oblasti společný všem podnikům s významnou tržní silou identifikoval Úřad možnost účtování nepřiměřeně vysokých (excesivních) cen za terminaci a tento problém navrhl řešit uložením povinností souvisejících s regulací cen.

Dále Úřad uvádí, že nápravné opatření ve formě vedení oddělené evidence nákladů a výnosů ukládá pouze společnostem O2, T-Mobile a Vodafone s ohledem na snahu zajistit část vstupů do nákladového modelu LRIC pro službu terminace volání ve veřejné mobilní telefonní síti, pro který jsou využívány právě náklady největších operátorů s celoplošným pokrytím. Společnosti Air Telecom má na celkovém počtu terminovaných minut zanedbatelný podíl (viz graf č. 6) a k poskytování služeb ve své síti využívá technologii CDMA, jejíž náklady by nevstupovaly do výpočtu nákladů na terminaci teoretického efektivního celoplošně působícího operátora. Proto Úřad této společnosti povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů nenavrhl. Úřad tedy konstatuje, že při cenové regulaci formou maximálních cen, kalkulovaných prostřednictvím metody čistého BU-LRIC v souladu s Doporučením Komise ze dne 7. května 2009 o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU (2009/396/ES), tedy při výpočtu regulované ceny pro teoretického efektivního operátora využívajícího sítě nové generace, postrádá povinnost vedení oddělené evidence u těch operátorů, jejichž podklady neslouží jako vstupy do nákladového modelu, smysl.

V druhé připomínce ÚOHS navrhuje doplnění analýzy o detailnější analýzu využívání OTT služeb vzhledem k dosavadnímu a předpokládanému budoucímu nárůstu využívání těchto služeb.

Jelikož Úřad do věcného vymezení trhu zahrnul jen ta volání a OTT služby, která splňují znaky VDTS, tak samostatná analýza využívání OTT služeb není nutná. Toto stanovisko Úřadu je v souladu s Vysvětlujícím memorandem a dokumentem BEREC Report on OTT services³⁴. Problematika OTT služeb a jejich sběru dat (včetně pravomoci regulačních orgánů sbírat tato data) je v současné době diskutována v rámci skupiny BEREC a zároveň je jedním z důvodů zvažované změny evropského regulačního rámce. Úřad se na této diskusi aktivně podílí. Úřad nad to podotýká, že v současné chvíli tedy nedisponuje potřebnými údaji o OTT službách nesplňujících znaky VDTS pro provedení detailní analýzy jejich využívání a ani nemá dostatečné pravomoci pro jejich získání. Nicméně Úřad připouští, že OTT služby mohou mít v budoucnu vliv na dynamiku služeb na tomto trhu a konkurenci, proto bude Úřad trh nadále

³⁴ Dokument BoR (16) 35, [BEREC Report on OTT services](#) z ledna 2016, strana 16.

monitorovat. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje služeb na trhu, je Úřad oprávněn zahájit novou analýzu.

ÚOHS dále dává na zvážení a žádá o stanovisko k zahrnutí služeb volání na účet volaného do návrhu analýzy trhu, jelikož logika fungování těchto služeb odpovídá spíše charakteru terminace z Doporučení. Proto by v rámci návrhu analýzy trhu měl Úřad tyto služby posoudit, a to zejména z pohledu výše uplatňovaných cen.

Úřad konstatuje, že v případě volání na telefonní čísla pro služby na účet volaného se nejedná o služby terminace volání, ale případnou podmnožinu služby originace volání, jak konstatuje i BEREC ve své zprávě³⁵. Služba originace volání na účet volaného nepředstavuje substitut ke službě terminace volání, nevytváří na ní konkurenční tlak, a proto do věcného vymezení trhu nepatří, byť může mít společnou charakteristiku možného soutěžního problému v podobě možného účtování nepřiměřeně vysokých cen, která vyplývá z omezené či nulové reakce koncových uživatelů na výši velkoobchodních cen (terminace i originace na účet volaného).

V další připomínce ÚOHS upozorňuje, že v návrhu analýzy trhu oproti analýze trhu č. A/7/12.2013-9, trh č. 7 – ukončení hlasového vlání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích absentuje uložení povinnosti podniku s významnou tržní silou ve znění: „*povinnost vyhovět požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým specifickým síťovým prvkům pro službu ukončení volání.*“ Toto vpuštění však v textu návrhu analýzy trhu není nijak zdůvodněno.

Úřad k této připomínce uvádí, že uvedená povinnost v předkládaném návrhu analýzy v porovnání s minulou analýzou neabsentuje. Stejně jako v předchozí analýze tohoto trhu (analýze trhu č. A/7/12.2013-9) je tato povinnost uvedena na straně 2 v článku 3, odst. 1), písm. c) bod 2. návrhu analýzy, jen je na rozdíl od citace, kterou uvádí ÚOHS, v obou analýzách formulována jako „*povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání.*“

Dále ÚOHS navrhuje stanovit jednotný nákladový standard při stanovení cen terminace a v rámci oddělené evidence nákladů a výnosů tak, aby byly náklady a výnosy při následné kontrole srovnatelné.

Oddělená evidence nákladů a výnosů se vede podle opatření obecné povahy, které stanoví metodiku účelového členění nákladů a výnosů a určuje strukturu vykazovaných informací (opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6 ve znění pozdějších změn; dále jen „opatření obecné povahy“), v souladu s § 86 odst. 3 Zákona. Toto opatření je obecně platné bez ohledu na konkrétní relevantní trh a služby na něm poskytované.

Oddělenou evidenci nákladů a výnosů nevede pouze podnik s SMP postavením, ale i poskytovatel univerzální služby, pro něhož je základním podkladem pro vyčíslení čistých nákladů vzniklých poskytováním dílčích služeb v rámci univerzální služby.

Opatření obecné povahy stanoví, že celková výše nákladů a výnosů z oddělené evidence musí odpovídat nákladům a výnosům vykazovaným ve výkazech sestavovaných v rámci roční účetní závěrky stanoveného podniku. Tento požadavek je v souladu i s doporučením Komise č. 2005/698/ES o odděleném účetnictví a systémech nákladového účetnictví, kde se uvádí, že v zájmu jednotnosti a integrity dat se doporučuje, aby byly finanční zprávy týkající se regulačních účtů konsolidovány do výkazu zisku a ztrát a výkazu vloženého kapitálu za podnik jako celek a rovněž se vyžaduje sesouhlasení oddělených regulačních účtů s účetní závěrkou operátora. Zavedení standardu „pure LRIC“ do systému oddělené evidence by bylo v zásadním rozporu s požadavkem souladu s finančním účetnictvím, neboť náklady

³⁵ [BEREC Report on Special Rate Services](#)

v oddělené evidenci by byly vykazovány v jiné výši než náklady ve finančních výkazech roční účetní závěrky.

Stanovení nákladového standardu pro oddělenou evidenci musí být obecně platné na všechny služby poskytované operátorem, tedy na služby regulované i neregulované. Metoda „pure LRIC“ pro kalkulaci cen služeb terminace je založena na posledním přírůstku. Pokud bychom nákladový standard oddělené evidence stanovili na bázi „pure LRIC“, nedošlo by tak v oddělené evidenci k zohlednění společných a sdílených nákladů. Takto vykazované výsledky oddělené evidence by nebyly objektivní a provázané na finanční účetnictví. Lze tedy předpokládat, že takové výsledky by ani nezávislý kvalifikovaný subjekt (auditor) nemohl potvrdit jako správné, protože by se zcela ztratila vazba na výkazy roční účetní závěrky.

Náklady evidované v oddělené evidenci jsou skutečně vynaložené náklady stanoveného podniku, které byly pomocí alokačních klíčů přiřazeny k poskytovaným službám. Náklady kalkulované pomocí metody „pure LRIC“ jsou náklady hypotetického efektivního operátora, který buduje pouze efektivní kapacitu sítě a používá moderní technologie, které oceňuje současnými cenami. Uplatnit tyto principy „pure LRIC“ je možné pouze v inženýrském matematickém modelu bottom-up (zdola nahoru), ale není možné je promítat do oddělené evidence nákladů a výnosů.

Společnost CETIN, která je SMP podnikem na řadě dalších relevantních trhů, by vykazovala pro posouzení ziskovosti služeb poskytovaných na jednotlivých relevantních trzích neobjektivní údaje, které by nebyly provázané s účetnictvím. Rovněž pro regulaci cen služeb poskytovaných např. na trhu č. 3a se neuplatňuje metoda pure LRIC. Výnosy vykazované u daných služeb by tak nebyly srovnatelné s alokovanými náklady, což jako důvod svého požadavku ÚOHS uvádí.

Pro alokaci a vyčíslení čistých přírůstkových nákladů a pro kalkulaci cen slouží samostatný model. Využití samostatných modelů „pure BU-LRIC“ pro kalkulaci cen za terminaci v návaznosti na výše zmíněné Doporučení o terminačních cenách je běžné i v EU. Sama Komise v návaznosti na dané Doporučení vyzývá země, které ještě neimplementovaly Doporučení do regulační praxe, aby urychleně vytvořily model „pure BU-LRIC“ pro kalkulaci cen za terminaci.

Komise doporučuje alokovat náklady, výnosy a vložený kapitál se zásadou původu nákladů vloženého kapitálu – metodou ABC (Aktivity Based Costing). Náklady se mají přiřazovat jednotlivým prvkům sítě a jednotlivým činnostem spojeným s provozem sítě a následně činnostem vykonávaným ve spojitosti s poskytováním služeb tak, aby bylo zřejmé jak jednotlivé prvky sítě a činnosti spotřebovávají příslušné zdroje a generují náklady. Tímto způsobem je zobrazena vazba mezi aktivitami, s nimi spojenými náklady a výstupy, a je tedy dodržen princip zachycení příčinné souvislosti nákladů a poskytovaných služeb. Tato zásada byla převzata do opatření obecné povahy a subjekty, které jsou povinny vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů jsou povinny ji dodržovat.

ÚOHS v závěru svého vyjádření konstatoval, že s ohledem na probíhající šetření Evropské komise ve věci sdílení sítí mezi společnostmi T-Mobile a O2 (resp. CETIN – poznámka ČTÚ) se ve svých připomínkách touto otázkou nezabýval.

Část E – Vypořádání připomínek z veřejné konzultace

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě (dále jen „Pravidla“) Úřad [zveřejnil](#) návrh analýzy č. A/2/XX.YYYY-Z trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých

mobilních sítích a výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření na diskusním místě dne 24. září 2015. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 26. října 2015. K návrhu opatření obecné povahy se vyjádřily 3 subjekty podle článku 6 odst. 2 Pravidel. Stanoviska a názory Úřad dle čl. 9 odst. 4 Pravidel nevypořádává, ale přihlíží k nim v konečném znění opatření, tj. této analýzy.

Nejčastější připomínky se týkaly OTT služeb. Úřad dle připomínek chybně nezahrnul do věcného vymezení relevantního trhu OTT hlasové služby poskytované prostřednictvím sítě internet s poukazem na to, že tyto služby nespĺňují znaky VDTS. Toto tvrzení není dle názoru připomínkových subjektů v souladu s právem, s faktickým chováním zákazníků, ani se situací na trhu. Úřad by měl provést detailnější analýzu využití OTT služeb a její výsledky zohlednit v rámci věcného vymezení tohoto trhu.

Úřad tuto připomínku neakceptoval, jelikož dle § 33 odst. 1 zákona je podnikatel poskytující veřejně dostupnou telefonní službu povinen umožnit všem koncovým uživatelům bezplatné volání na čísla tísňového volání a poskytovat aktuální informace o účastnících pro lokalizaci, popřípadě identifikaci volajícího při volání na čísla tísňového volání. Proto Úřad nemohl do věcného vymezení zahrnout ty OTT služby, které neumožňují tato volání a nemůže je tedy v současnosti považovat za (plnohodnotný) substitut k veřejně dostupným telefonním službám. Zároveň však platí, že OTT služby, splňující znaky VDTS, byly do věcného vymezení relevantního trhu zařazeny. Toto stanovisko Úřadu je v souladu s Vysvětlujícím memorandem a dokumentem BEREC Report on OTT services³⁶. Nicméně Úřad připouští, že OTT služby mohou mít v budoucnu vliv na dynamiku služeb na tomto trhu a konkurenci, proto bude Úřad trh nadále monitorovat. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje služeb na trhu, je Úřad oprávněn zahájit novou analýzu.

Další připomínky se týkaly totožných povinností pro všechny subjekty s významnou tržní silou, tedy i pro společnost Air Telecom.

Úřad tuto připomínku neakceptoval a připomíná, že ze 100% tržního podílu každého SMP operátora neplyne závěr o potřebě uložit každému operátorovi stejná nápravná opatření, protože tržní podíl je jen jedním z kritérií (byť zpravidla nejdůležitějším) při hodnocení úrovně konkurenčního prostředí a hledání podniku s významnou tržní silou. Úřad při nenavržení povinnosti vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů společnosti Air Telecom zohlednil i její tržní podíl na celkovém počtu terminovaných minut, velikost podniku a přiměřenost navržené povinnosti ve světle jejího využití při ukládání povinností souvisejících s regulací cen (tj. při výpočtu nákladově orientované ceny za terminaci).

Některé připomínky směřovaly i k zahrnutí služeb a provozu, který se uskutečňuje v místech s omezenou či zrušenou mobilitou. Dle připomínky by měl být pro analýzu nejvýznamnější skutečný způsob nakládání s provozem u těchto služeb, a mobilita je tedy nevýznamná.

Úřad tuto připomínku neakceptoval s tím, že z pohledu Úřadu je klíčové, že se v takovémto případě již nejedná o mobilní veřejně dostupnou telefonní službu. Za mobilní veřejně dostupnou telefonní službu se považuje, jak je uvedeno v kapitole 2.1 Věcné vymezení (3. odstavec), taková služba, která je poskytována za pohybu, bez přerušení komunikace (umožňující tzv. handover mezi jednotlivými základnovými stanicemi dané veřejné mobilní telefonní sítě). Úřad nadto uvádí, že výše uvedené služby s omezenou nebo zrušenou mobilitou již zařadil do věcného vymezení relevantního trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě, a nepovažuje tak zařazení těchto služeb do věcného vymezení tohoto relevantního trhu za možné.

Jeden z připomínkových subjektů je toho názoru, že by měly být hodnoceny další varianty zastupitelnosti, které přicházejí v úvahu z pohledu chování koncového uživatele.

³⁶ Dokument BoR (16) 35, [BEREC Report on OTT services](#) z ledna 2016, strana 16.

Jedná se o možnost zpětného volání, ukončení volání v pevné síti, nahrazení off-net volání on-net voláním, instant messaging (společně se službou SMS).

Úřad tuto připomínku neakceptoval. Úřad možnost zpětného volání v rámci věcného vymezení trhu neposuzoval, a to zejména z důvodu omezené substituce se službou ukončení volání v mobilních sítích. Zpětné volání představuje situaci, kdy volaný úmyslně nepřijme příchozí hovor od volajícího a iniciuje hovor v opačném směru. Tato metoda však požaduje určitou vzájemnou koordinaci mezi těmito volajícími stranami, která však předpokládá předchozí vzájemnou dohodu, která je možná zejména v případě blízkých přátel či příbuzných, ale je o to méně pravděpodobná mezi ostatními volajícími. Nadto je nutno podotknout, že volaný, který uskutečňuje zpětné volání, bude jistě hradit cenu za uskutečnění hovoru, a je zde tedy nutný předpoklad, že je ochoten tyto náklady vynaložit. Dle názoru Úřadu je sice substituce ukončení volání v mobilních sítích ukončením volání v pevných sítích teoreticky možná, avšak nelze ji zdaleka považovat za dostatečně silnou pro zahrnutí tohoto druhu volání do vymezení trhu. I přes to, že v určitých případech lze ukončení volání v mobilních sítích nahradit voláním ukončeným v pevných sítích, Úřad nepovažuje ukončení volání v pevném místě za substitut k ukončení volání v jednotlivých mobilních sítích a nezahrnuje jej tak do věcného vymezení relevantního trhu. Co se týče substituce off-net volání on-net voláním, je jejím předpokladem skutečnost, že volající vlastní více SIM karet (poptává více mobilních veřejně dostupných telefonních služeb) a navíc umístěných (poskytovaných) v síti různých operátorů. V ČR sice celkový počet SIM karet přesahuje celkový počet obyvatel, avšak nelze předpokládat, že značná část volajících vlastní více SIM karet (mobilních telefonů či mobilní telefony podporující více SIM karet) a navíc je pravidelně používá právě se záměrem vyhnout se potenciálně vyšším terminačním cenám. Z dostupných dat Úřadu navíc vyplývá skutečnost, že na trhu dochází k absolutnímu růstu jak volání ve vlastní síti, tak volání z jiných mobilních sítí. Úřad je tak názoru, že substituce off-net volání on-net voláním nevytváří významné omezení na ceny off-net volání. Co se týče posuzování substituce ukončení volání v mobilních sítích službami ukončení SMS zpráv v těchto sítích, posuzoval Úřad nahraditelnost těchto služeb v rámci kapitoly 2.1 Věcné vymezení v podkapitole a). V rámci tohoto posuzování Úřad dostatečně odůvodnil skutečnosti, které jej vedly k nezařazení ukončení SMS zpráv v jednotlivých veřejných mobilních sítích do věcného vymezení relevantního trhu. Vzhledem k nezařazení služeb ukončení SMS zpráv v mobilních sítích do vymezení trhu se Úřad dále nevěnoval možnosti substituce OTT službami v podobě instant messagingu, pro jejichž nezahrnutí by volil stejné argumenty, na základě jakých se rozhodl nezahrnout do vymezení trhu služby ukončení SMS zpráv.

Přehled všech uplatněných připomínek, stanovisek a názorů (pokud nebyly připomínkujícím subjektem označeny za předmět obchodního tajemství) Úřad zveřejnil na diskusním místě. Vypořádání připomínek podle článku 6 odst. 2 Pravidel Úřad [zveřejnil](#) na diskusním místě.

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 17. února 2016 byl návrh analýzy relevantního trhu postoupen Komisi podle čl. 7 rámcové směrnice. Ve svém vyjádření ze dne 16. března 2016 Komise sdělila, že na základě oznámeného návrhu opatření a doplňujících informací poskytnutých Úřadem dne 1. března

2016 nemá k zaslanému návrhu žádné připomínky. Podle čl. 7 odst. 7 rámcové směrnice může Úřad přijmout konečný návrh opatření.



A handwritten signature in blue ink, which appears to be "J. Novák", is written over the seal.

za Radu Českého telekomunikačního Úřadu:
Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu